

04,270	Coves del Pere (1.164 mts.) ⇒ Arribats al Pla de la Moleta, deixem a la dreta la derivació a la Cova del Pere i al mas de l'Espasa o del Violinista. Voregem la Moleta (1.197 m) i ens dirigim als Plans del Pagès.
06,150	Coll de la Font del Dinerat (1.126 mts.) ⇒ Seguint el camí de Rojals, assolim el coll de la Font del Dinerat o de la Nevera.
07,960	Coll d'en Perroi (1.065 mts.) ⇒ Després de passar prop del Pou de glaç del coll de la Nevera, arribem al coll d'en Perroi.
08,780	Coll de la Caldereta (1.039 mts.) ⇒ Pal indicador.
09,650	Collet de la Cova Fumada (1.042 mts.) ⇒ Carenejant pel camí Vell de Prades, passem pel collet de la Cova Fumada (pal indicador), i assolim la Mola d'Estat.
09,780	Mola d'Estat o dels Quatre Termes (1.127 mts.) ⇒ Arribem a un dels punts més emblemàtics de les Muntanyes de Prades, la Mola d'Estat o dels Quatre Termes, des d'on s'albira una gran panoràmica; el lloc és veritablement extraordinari, es podria anomenar "el cor de la serra de Prades".
10,250	Taula dels Quatre Batlles (1.118 mts.) ⇒ A 15 minuts de la Mola, trobem la Taula dels Quatre Batlles. El seu nom prové del fet que a uns 300 metres al sud convergeixen els termes de quatre municipis: Vimodí, Prades, Mont-Ral i Rojals.
11,070	Clot del Llop (1.092 mts.) ⇒ Seguint la pista de Rojals, arribem al coll del Clot del Llop, on deixem la pista i seguim a la dreta el camí dels Cogullons, que ens mena al coll de Cogullons (1.010 mts.).
12,580	Refugi dels Cogullons (1.043 mts.) ⇒ Arribem al poblet de Cogullons, actualment abandonat; sols queden en peu dues cases ocupades per pastors. Baixem per un corriol i passem per la font del Grèvol, amb força aigua.
14,890	Barranc de la Baridana (896 mts.) ⇒ Travessem el barranc de la Baridana i es continua per una pista ampla.
16,320	Rojals (974 mts.) ⇒ Entrem a la població de Rojals, nucli agregat de Montblanc. Església parroquial dedicada a Sant Salvador, d'estil romànic. Passem pel carrer Major i deixem el cementiri a l'esquerra. Baixem cap el barranc de la Vall.
18,470	Barranc de la Vall (675 mts.) ⇒ Travessem el barranc de la Vall, amb molta vegetació i molts arbres de diferents classes. Un xic més endavant creuem un torrent, i tot seguit travessem el barranc del Mas del Llor.
20,890	Mas del Ponet (477 mts.) ⇒ Després de travessar el barranc dels Bressos, passem pel mas del Ponet, que ens queda a la nostra esquerra. Un xic més avall i a la dreta, s'hi troba la font del Ponet.
22,610	Estret de la Vall (375 mts.) ⇒ Seguint el camí del Mas del Ponet, passem un torrent per un pontet i arribem al pas de l'Estret de la Vall. Davant mateix tenim la serra d'en Bardina, i a l'esquerra podem veure el Molí de la Vall de Fora.
24,340	Ermita de Sant Josep (372 mts.) ⇒ Seguim pel camí de la Serreta i arribem a l'àrea de lleure de Sant Josep, un espai natural molt visitat, lloc de celebració d'aplecs i de reunió de campistes, amb taules, barbacoes i fonts.
25,290	MONTBLANC (352 mts.) ⇒ Entrem a la població pel camí de Sant Josep, i seguim pels carrers Josep Porter, Mare Verduna, muralla de Sant Francesc, muralla de Sant Jordi, carrer Leonor d'Urgell, fins al Portalet de la Serra, punt de confluència amb el GR 175, final de la setena etapa del GR 171. Capital de la Conca de Barberà, Montblanc, encerclada de muralles, és un dels més bells conjunts medievals de Catalunya, situada al cor de la <i>Ruta del Cister</i> .
DADES	Distància: 25,290 km Desnivells acumulats: + 510 m / - 1.105 m Dificultat: **

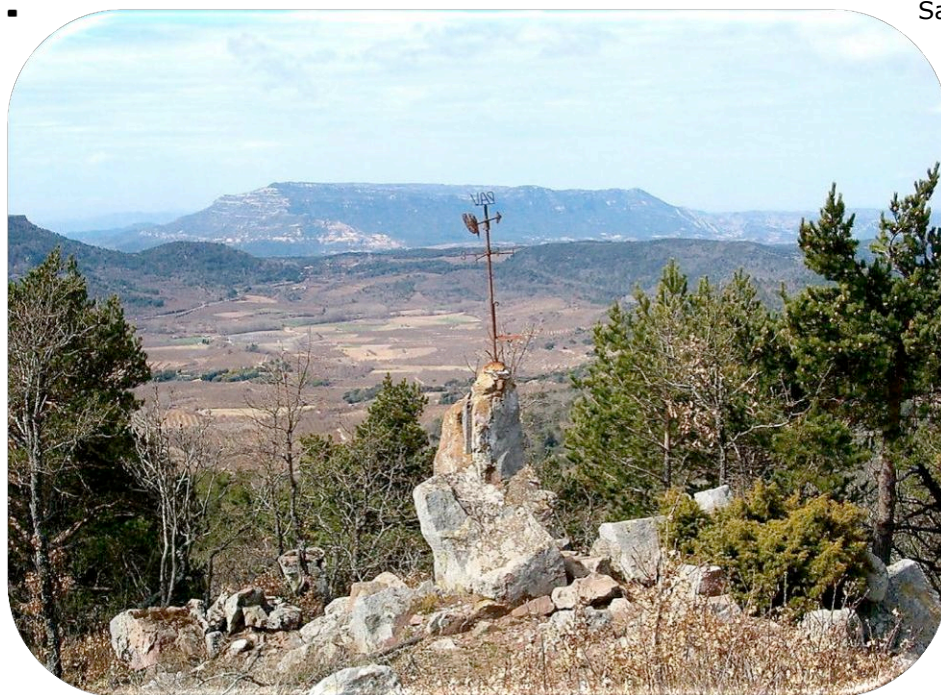

7a etapa. Prades - Montblanc (24,260 kms)

Del Baix Camp a la Conca de Barberà, carenejant per les Muntanyes de Prades

Espectacular, variada i preciosa travessa de Prades a Montblanc, creuant de ponent a llevant gran part de les Muntanyes de Prades, resseguint íntegrament el GR 171. El recorregut passa per punts tan emblemàtics com el Tossal de la Baltassana, punt més alt de la serralada, a cavall entre la Conca de Barberà i el Baix Camp, la Mola d'Estats o dels Quatre Termes, les Tres Creus, la Taula dels Quatre Batlles, Rojals, el Barranc de la Vall i l'ermita de Sant Josep, abans d'entrar a Montblanc.

La major part de desnivell es fa de baixada, i sobretot entre Rojals i Montblanc. Tan sols cal posar les mans en el darrer tram de pujada a la Mola d'Estats.

Som a Prades (950 m), el poble més elevat de la comarca del Baix Camp. Sortim per la *plaça dels Infants* i el carrer *Nou del Pont* pujant pel barranc de la Vall de la Font. Travessem la carretera T-700 de Prades a Poblet i arribem al gran dipòsit d'aigua d'abastiment de Prades. Continuem pujant cap el Coll de la Foguina (1.072 m) i arribem a l'ermita de la Mare de Déu de l'Abellera. Seguim ascendint per la pista fins arribar al Tossal de la Baltassana (1.202 m), punt culminant de la serralada de Prades; vèrtex geodèsic i taula d'orientació. Forma part de la cresta que parteix la conca de l'Ebre (riu de Montsant) de la

Tossal de la Baltassana

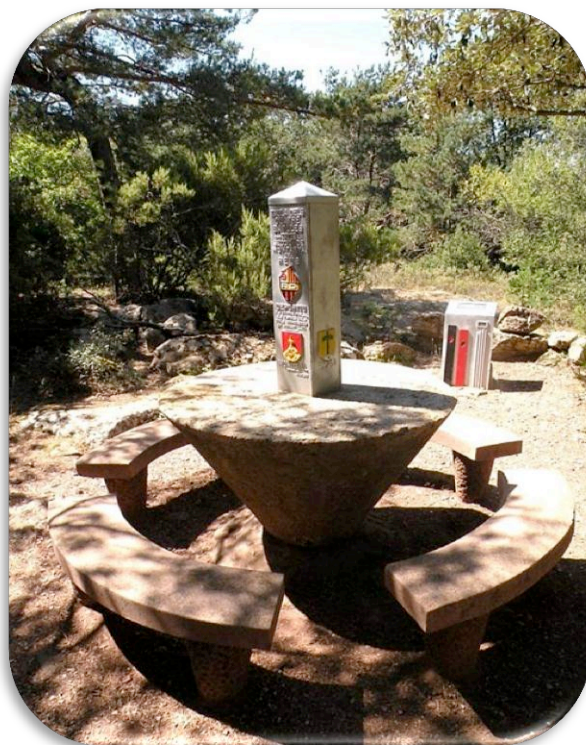
del Francolí. És també el cim més alt de les comarques del Baix Camp i de la Conca de Barberà. Des del cim, podem gaudir de fantàstiques panoràmiques dels Pirineus, el camp de Tarragona, la serra del Montsant, els Ports, etc.

Davallem del Tossal en direcció nord-est, fins a una bifurcació on hi ha un pal indicador i seguim per la carena. Arribats al Pla de la Moleta, deixem a la dreta la derivació a la Cova del Pere i al mas de l'Espasa. Voregem la Moleta (1.197 m) i passem prop de la font del Mas d'en Pagès, que ens queda a l'esquerra de la pista. Seguim carenejant pels Plans d'en Pagès (1.160 m) i arribem al coll de la Font del Dinerat o de la Nevera (1.126 m). Més endavant, passem dos colls més: el coll d'en Perroi (1.052 m) i el coll de la Caldereta (1.038 m), ambdós amb pals indicadors. Carenejant pel camí Vell de Prades, passem pel collet de la Cova Fumada i assolim la Mola d'Estat (1.127 m), des d'on s'albira una gran panoràmica; el lloc és veritablement extraordinari, es podria anomenar "el cor de la serra de

Prades". Tot seguit, passem per la *Taula dels Quatre Batlles* (1.117 m) i la *Mola dels Quatre Termes* (1.118 m), vèrtex geodèsic. El seu nom prové del fet que a uns 300 metres al sud de la mola convergeixen els termes de quatre municipis: Vimbodí, Prades, Mont-Ral i Rojals.

Seguint la pista de Rojals, arribem al *coll del Clot del Llop* (1.100 m), on deixem la pista i seguim a la dreta el *camí dels Cogullons*. En una bifurcació del camí, trobem l'inici i/o final de la variant GR 171-4 que va a Poblet. Passem pel *coll dels Cogullons* (1.010 m). Al nord-oest, hi ha una derivació al *refugi dels Cogullons* (1.043 m), que queda a 3 minuts, pertanyent al C.E. Montblanc. El GR 171 davalla tot seguit per un corriol fins a la *Font del Grèvol*. Seguim pel *mas de la Baridana*, i entrem al poble de Rojals (974 m), nucli de població que va ser agregat l'any 1940 a Montblanc. Sortim per la carretera TV-7042 i la deixem de seguida per girar a l'esquerra a buscar el *Barranc de la Vall*. El GR davalla fent llaçades pel barranc, amb molta vegetació i molts arbres de diferents classes. Passem pel costat de la cinglera del *Salt de la Guineu*, i travessem el barranc de la Vall (800 m). Passem sota el *mas d'en Ponet* i arribem al *Pas de l'Estret* (o Estret de la Vall) (390 m).

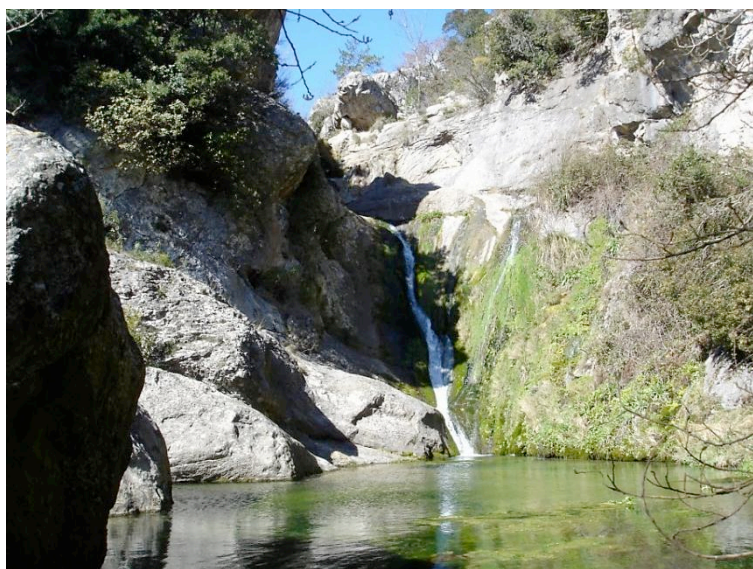
Passem a frec del *Molí de la Vall de Fora*, que ens queda a l'esquerra i seguim el camí de Montblanc. A l'entrada de la població, trobem l'*ermita de Sant Josep* (377 m) i l'àrea de lleure de Sant Josep, amb taules, barbacoes, fonts i bar-restaurant. Finalment, entrem a la vila emmurallada de Montblanc (350 m), capital de la Conca de Barberà, pels carrers *Josep Porter*, *avinguda Manel Ribe*, *Mare Verduna*, *muralla de Sant Francesc*, *muralla de Sant Jordi* i carrer *Leonor d'Urgell*. Final d'aquesta fabulosa setena etapa del GR 171.

Taula dels Quatre Batlles

Montblanc és una de les viles medievals amb més encant de Catalunya: les muralles que envolten la ciutat, l'església de *Sant Marçal*, el *Palau Reial*, el *Casal dels Declergues*, l'església de *Santa Maria*, el *Museu Comarcal*, l'església de *Sant Miquel*, el *Palau del Castlà*, a més dels portals d'accés, les torres i els diversos carrers, són llocs que no poden passar per alt al visitant.

Les Muntanyes de Prades

Fonts del Glorieta

Les Muntanyes de Prades són un conjunt orogràfic que forma part de la serralada pre-litoral Catalana. La superfície és de 260 Km2. i culmina al tossal de la Baltasana, a 1201 m. d'altitud. El massís s'alça majestuós entre la Conca de Barberà i la cubeta del Priorat, i forma dues grans branques paral·leles orientades de NE a SW, unides pel coll de Prades, que separa les conques del riu Brugent i del riu de Siurana; al relleu més interior neixen el Francolí i el riu de Montsant. En l'alineació sud-occidental es destaquen La Gritella amb 1098 m. i el pic de Cantacorbs. Mentre que a l'alineació nord-oriental el punt més alt, el tossal de la Baltasana, és flanquejat a l'est per la mola d'Estat amb 1126 m., i al nord pel puig de Sales amb 1043. En la branca sud destaca La Mussara amb 1055 m. i el puig de Gallicant amb 1009 m.

El Parc Natural de les Muntanyes de Prades, ofereix escenaris i atractius insospitats, vistes increïbles sobre el camp de Tarragona, Port Aventura, Salou, Vila-Seca, Cambrils, el Delta de l'Ebre i en ocasions, perdudes en l'horitzó de la mar Mediterrània, es deixa veure la silueta de

les Balears. Al costat dels seus milers de racons per descobrir, es creen ambients i espais difícils de comparar. Les seves muntanyes carregades de diversitat natural, biològica, de paisatges, d'història i de patrimoni, han estat modelades per les generacions que en

elles han viscut al llarg dels segles. Els seus frondosos i aromàtics boscos, amb cingles nus despenjats del cel, formant l'atalaia natural i balcó del camp de Tarragona i de les tan blaves com tranquil·les i càlides aigües del mar Mediterrani.

Les Muntanyes de Prades basten territori de cinc comarques: Baix Camp, Alt Camp, Conca de Barberà, Garrigues i Priorat. Es tracta d'un excel·lent exemple de muntanya mediterrània, dominada per un relleu tabular, amb elevades planures com les taquetes trencades per cingles i barrancs construïts sobre una geologia complexa, amb materials tan sorprenents com el gres vermell i les calcàries blanques dels seus cingles, o els granits exquisits d'alguns vessants, a més de profundes coves i avencs. En aquestes muntanyes neixen diversos rius, com ara el Francolí, el Brugent, el Siurana i la Glorieta, nodrits per una pluviometria relativament elevada i amb bastants rieres que es dirigeixen cap al Camp de Tarragona i el Mediterrani. La seva riquesa natural rau en la gran extensió dels seus boscos, amb grans alzinars i pinedes depi blanc en les parts baixes i de pi vermell en les parts altes. També hi ha nombroses extensions de rouredes, entre les quals cal destacar la roureda de roure reboll, única a Catalunya, i que s'estén al voltant del turó de la

Taula dels Quatre Batlles

Baltasana, el cim més alt d'aquestes muntanyes amb una altitud de 1201 m. En zones altes o ombrívols són comuns el grèvol i el teix, espècies vegetals protegides, a més d'altres espècies pròpies de zones més fredes i humides que troben en aquests llocs els seus reductes més meridionals. Innombrables fonts i rierols alimenten aquests boscos en els quals habiten el gat salvatge, l'esquirol, la musaranya comuna, el cabirol, el senglar o la mostela, moltes aus forestals com l'astor, l'esparguer, el mussol banyut o els petits mallerengues. Dominant els seus cels es pot distingir l'àliga daurada, l'àguila cuabarrada i fins i tot al falcó pelegrí.

Prades està situat a 950 m d'altura, al cor d'aquest massís muntanyós al qual va donar el seu nom, així com al Comtat de Prades del qual va ser capital en l'edat mitjana i un dels més importants de la Corona d'Aragó. És l'anomenada "villa roja" (vila vermella), nomenada així pel color de la pedra de la zona amb la que es va construir tot el seu nucli urbà originari de l'època musulmana, en la qual es van aixecar les muralles com a castell dependent de Siurana, les muralles envolten tot gairebé la totalitat del nucli antic i són patrimoni artístic de Catalunya. És important admirar els portals, la plaça porticada, la famosa i bella font esfèrica renaixentista i l'ermita de l'Abellera que és una edificació de l'any 1570, incrustada en una cova que havia servit d'aixopluc, des d'ella es pot admirar la vall de Capafonts i les muntanyes dels Motllats. Cap al 1484, en aquesta ermita va viure Fra Bernat Boïl que va ser el primer vicari apostòlic de les Índies Occidentals que va acompanyar Cristòfor Colom en el seu segon viatge a Amèrica. Al costat del poble, no es pot deixar de visitar la gran roca foradada per l'erosió, envoltada d'un bosc de roure reboll l'únic existent actualment a Catalunya.

Refugi dels Cogullons

La Vila Ducal de Montblanc és un nucli urbà Medieval, una de les ciutats medievals més importants de Catalunya, declarada conjunt d'Interès Històric-Artístic. Les seves muralles emboliquen la població amb un perímetre de 1.500 m. i 32 torres, plaça Major, Palau Desclergue, Casa de la Vila, diferents Esglésies, Palau Reial, Antic Hospital de Santa Magdalena. Explica la llegenda que un drac terroritzava la comarca, i que per apaivagar-lo va oferir en sacrifici a la princesa, quan aquesta estava a punt de ser devorada davant de les muralles d'aquesta vila, va aparèixer el cavaller Sant Jordi (Sant Jordi) que va lluitar i matà el drac, que en vessar la seva sang va fer brollar al mateix lloc un roser de roses vermelles. Anualment coincidint amb el 23 d'abril dia de Sant Jordi, en aquesta vila durant tota la setmana es trasllada a l'edat mitjana amb multitud d'actes: mercat medieval, representació de les Corts Catalanes, Sopar medieval, trobada de foc i com a acte central la

representació de la llegenda de Sant Jordi. Per la seva fidelitat i rigor històric la setmana medieval de Montblanc ha estat declarada Festa d'Interès Turístic Nacional.

Les Muntanyes de Prades són un referent per a la pràctica del senderisme, la bicicleta de muntanya o l'equitació. Boscos autòctons plens de vida que han perdurat inalterables amb el pas del temps, el cor de les muntanyes de Prades encara batega i ens trasllada a restes encara visibles de l'antic empedrat de camins tradicionals que l'home utilitzava, els mateixos camins que us descobriran amb assossec i lentament els seus secrets, les seves essències en la intimitat dels nostres paisatges. Una densa trama de senders i

camins que a poc a poc són rescatats de l'oblit, fan un privilegi el poder recórrer els seus racons més íntims. Antics camins de ferradura, de carro, estretes senderes de carboneig o camins ramaders mil·lenaris destacant entre ells els GR 7, GR 65-5, GR 171, GR 172, GR 175.

Per als escaladors, les Muntanyes de Prades són un paradís de pedra reconegut a nivell mundial que reuneix la major extensió de roca de Catalunya, combinant gres, granit, calcàries i conglomerat. Les més de 6.000 vies existents des de les més senzilles a les de major dificultat, han estat obertes respectant l'estat natural de la roca i estan distribuïdes entre les escoles d'escalada existents, Siurana, La Mussara, Arbolí, La Riba, Mont-Ral són freqüentades pels millors escaladors. Si ets aficionat a encordarte, ja saps de què estem parlant, oi?

Les carreteres de muntanya que travessen el cor d'aquest territori també permeten contemplar amb tranquil·litat boscos ufanosos i paisatges de gran bellesa així com visitar els seus encantadors pobles i viles, gaudir del ric patrimoni monumental i degustar la rica gastronomia de la zona.

TRESCANT PEL SUD DE CATALUNYA

Refugi de Caro - Santuari de Pinós (GR 171)

*'Les muntanyes uneixen,
els homes divideixen'*

8ª Etapa

Montblanc – Coll de Senan

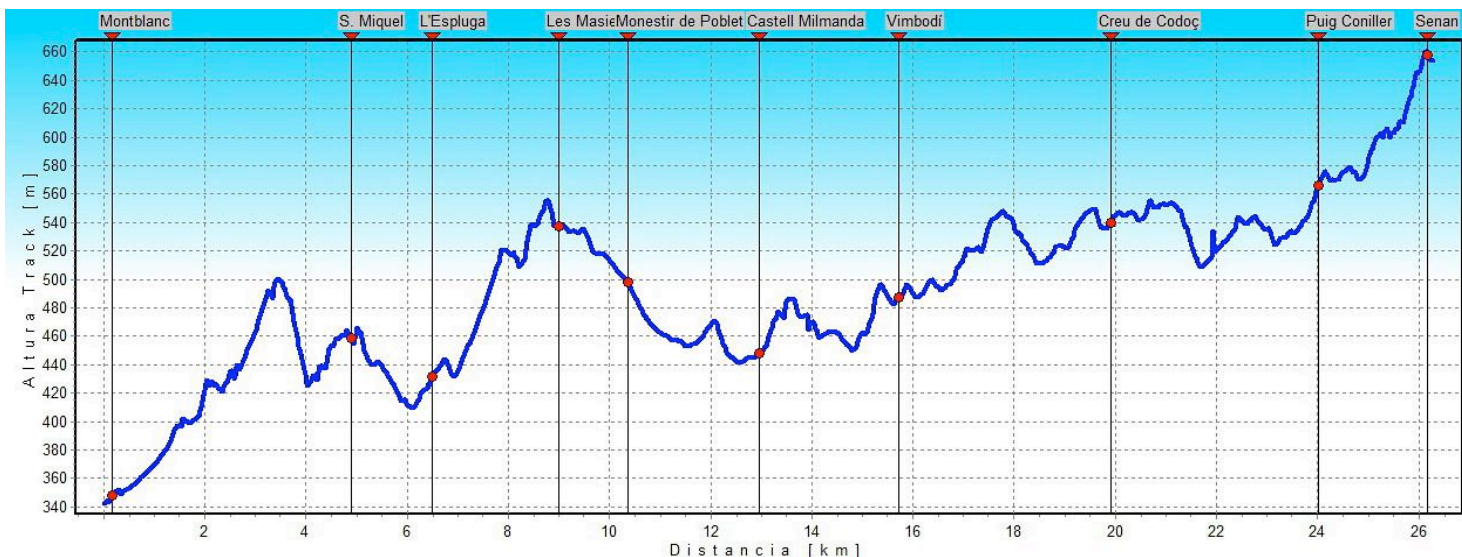
(26,290 km)

Una excursió plenament cultural per la Conca de Barberà

00,000	MONTBLANC (352 mts.) ⇒ Sortim del centre de Montblanc, plaça Major; seguim pels carrers Sant Marçal, Elionor d'Urgell i carrer de la Tossa. Sortim de la població pel Portalet de la Serra, punt de confluència amb el GR 175. Tots dos GR aniran junts durant 1 km. aproximadament. Agafem el Camí de la Tossa, en direcció a l'Espluga de Francolí.
00,310	Aqüeducte (356 mts.) ⇒ Es passa per sota d'un arc i es continua recte.
01,420	Bifurcació GR 175 (392 mts.) ⇒ En aquest punt, el GR 175 se separa del nostre itinerari i continua cap a l'esquerra, en direcció a Sant Joan de la Muntanya i la Santíssima Trinitat. Continuem recte pel Camí de la Tossa.
01,740	Barranc de Sant Joan (393 mts.) ⇒ Travessem el torrent de Sant Joan per un pont, i un xic més endavant deixem a la dreta el camí que mena al mas de Carlons. Seguim recte cap a Sant Miquel.
02,660	Barranc de la Tossa (427 mts.) ⇒ Deixem un camí a l'esquerra i travessem el barranc. Passem pel costat d'una barraca.
04,880	Ermita de Sant Miquel (445 mts.) ⇒ Després de travessar el barranc de l'Ermida, deixem l'ermita de Sant Miquel a la dreta del camí, des d'on tenim una bona panoràmica sobre la Conca de Barberà.
05,540	Pla de la Cervera (412 mts.) ⇒ Seguim recte pel camí de l'Ermida i deixem a la dreta la pista que mena al mas de Móra. Ja tenim davant les primeres cases de l'Espluga de Francolí.
06,480	L'Espluga de Francolí (420 mts.) ⇒ Som a l'entrada de la població. Travessem el barranc de la Masia d'en Simó i abandonem, momentàniament, el traçat del GR 171 que entra a l'Espluga, per seguir la variant de la ruta del Císter, el GR 175-2, cap a l'esquerra, que ens mena a la masia d'en Simó.

07,020	Barranc de la Masia d'en Simó (433 mts.) ⇒ Tornem a travessar el barranc de la Masia d'en Simó. Seguim recte.
08,430	Mas d'en Simó (518 mts.) ⇒ Trobem el mas a l'esquerra, en un revolt de la pista en angle recte. En aquest punt, tornem a trobar el GR 175, que ve de la Santíssima Trinitat i el mirador de la Pena, i el seguim en direcció al monestir de Poblet.
09,120	Masies de Poblet (532 mts.) ⇒ Arribem a les Masies de Poblet, zona residencial i hotelera on també hi ha l'Alberg Jaume I. Seguim la carretera TV-7007 a mà esquerra i creuem el pont del Barranc de Sant Bernat.
10,170	Monestir de Santa Maria de Poblet (496 mts.) ⇒ Entrem al recinte del Monestir de Poblet. Aquest bell i sobri monument, situat al peu de les muntanyes de Prades, destaca per una sobrietat i austeritat impressionants.
11,540	Riu Sec (451 mts.) ⇒ Sortim del monestir per la carretera TV-7002 (Vimbodí-Poblet), i travessem a gual el riu Sec.
12,890	Castell de Milmanda (452 mts.) ⇒ Passem per davant del castell, que ens queda a la dreta de la pista.
14,170	Santuari de la Mare de Déu dels Torrents (465 mts.) ⇒ Després de travessar uns camps d'ametllers, arribem al Santuari de la Mare de Déu dels Torrents, d'estil gòtic, i ja albirem la població de Vimbodí davant nostre.
15,050	Vimbodí (475 mts.) ⇒ Travessem el riu de Milans, deixem a la dreta el Molí de la Vila i entrem a Vimbodí pel Raval de Poblet; girem a l'esquerra pel Raval de Montblanc (N-240a) i seguim recte pel carrer Major. Passem per davant de l'Ajuntament i girem a la dreta pel carrer de la Indústria fins a sortir de la població.
16,320	Cementiri (499 mts.) ⇒ Travessem les vies del tren per un pont i, tot seguit, la carretera N-240. Girem a la dreta i a l'esquerra, i passem per davant del cementiri de Vimbodí, que ens queda a la dreta de la pista.
17,350	Autopista AP-2 (525 mts.) ⇒ Després de travessar les vies del TGV, el GR passa sobre l'autopista AP-2, per un pont.
19,550	Creu de Còdoç (551 mts.) ⇒ Un cop passada l'autopista, encetem el Camí de Còdoç. Passem molt a prop de la creu de Còdoç, que queda a uns 100 metres del GR, a mà dreta, i deixem l'antic poblat de Còdoç a l'esquerra.
22,020	Corral del Xoixo (519 mts.) ⇒ Passat Còdoç, seguim ara pel Camí de Senan, deixant el corral del Xoixo a l'esquerra.
24,070	Puig Coniller (570 mts.) ⇒ En una cruïlla, deixem a l'esquerra el mas del Raspall i passem sota el Puig Coniller (611 m), que ens queda a mà dreta. El GR enfila els últims metres cap el Coll de Senan.
25,520	Coll de les Eugues (604 mts.) ⇒ Deixem el camí de Senan i seguim un corriol que ens mena al coll de les Eugues.
26,290	COLL DE SENAN (658 mts.) ⇒ Assolim, finalment, el Coll de Senan, a la carretera T-232 (Espluga de Francolí - Els Omells de na Gaia), que separa les serres de Vilobí i del Tallat. El poblet de Senan es troba a uns 600 metres baixant per la carretera. Final de la vuitena etapa del GR 171.
DADES	Distància: 26,290 km Desnivells acumulats: + 715 m / - 400 m Dificultat: **

8a etapa. Montblanc – Coll de Senan (26,290 kms)

Una excursió plenament cultural per la Conca de Barberà

Som a Montblanc, capital de la comarca de la Conca de Barberà, un dels més bells conjunts medievals de Catalunya, situat al cor de la *Ruta del Císter*. Ens dirigim cap el *Monestir de Santa Maria de Poblet* seguint el GR 171 fins a l'Espluga de Francolí, després seguirem una variant de la Ruta del Císter, el GR 175-2, fins a la *masia d'en Simó*, i un curt tram del GR 175 fins a Poblet on entronca amb el traçat del GR 171; després seguirem cap a Vimbodi i el poble de Senan, als peus de la serra del Tallat, en una excursió plenament cultural.

Sortim de Montblanc (350 m) pel *Portalet de la Serra* i tot seguit passem sota un arc de la *muralla de Sant Jordi*. Enfilem pel *camí de l'Amalguer* i trobem el punt de confluència amb el GR 175,

Monestir de Santa Maria de Poblet

la Ruta del Císter, que per l'esquerra ve del Monestir de Poblet. De seguit, creuem el *torrent de Sant Joan* i més endavant travessem el *barranc de la Tossa*. Seguim ara per l'anomenat *camí de la Trinitat* que ens mena a l'*ermita de Sant Miquel* (452 m), després de creuar el *barranc de l'Ermita*, des d'on tenim una bona panoràmica de la Conca de Barberà. Seguim en direcció a l'Espluga de Francolí, que ja podem albirar davant nostre. Travessem el *barranc de la Masia d'en Simó* i abandonem, momentàniament, el traçat del GR 171 que entra a l'Espluga, per seguir la variant de la ruta del Císter, el GR 175-2, que ens mena a la masia d'en Simó.

En aquest punt, tornem a trobar el GR 175, que ve de la *Santíssima Trinitat* i el *mirador de la Pena*, i el seguim en direcció al monestir. Girem a la dreta i seguim el camí fins a arribar a les *Masies de Poblet*, zona residencial i hotelera on també hi ha l'*Alberg Jaume I*. Seguim la carretera TV-7007 a mà esquerra i sortim de les Masies. Creuem el pont del *Barranc de Sant Bernat*, anem en direcció al Monestir. A mà esquerra trobem les *fonts del Ferro de la Magnèsia*, dedicades a l'abat Siscar. Entrem al recinte del Monestir de Poblet (496 m). Aquest bell i sobri monument, situat al peu de les muntanyes de Prades, destaca per una sobrietat i austeritat impressionants. Els seus orígens es remunten al 1151. Ha tingut un paper destacat en la història de Catalunya, com ho demostra el fet que la seva biblioteca allotja un important tresor històric de la corona catalanoaragonesa. El 1921 Poblet és declarat monument nacional.

Sortim del monestir per la carretera TV-7002 (Vimbodí-Poblet), deixant definitivament les variants i seguint únicament el GR 171 en direcció a Vimbodí. Travessem a gual el *riu Sec* i passem pel *castell de Milmanda* (450 m) on les aromes del vi i les pedres del castell conviuen en perfecta harmonia. Està situat per sobre d'uns assentaments primitius íbers, grecofenícis i romans.

GR 171 a Senan

Sempre ha estat un castell-palau i mai no va tenir gaire importància estratègica com a castell defensiu. Després de travessar uns camps d'ametllers, arribem al *Santuari de la Mare de Déu dels Torrents* (460 m), d'estil gòtic, i entrem al poble de Vimbodí (495 m) pel *raval de Poblet*. La vila, antigament emmurallada, es troba damunt un cingle pinyonenc, i el seu actual temple parroquial, situat on antigament romania el castell, és dedicat a la Transfiguració del Senyor.

Creuem Vimbodí pel centre i passem pel *carrer Major*, seguim pels carrers *Anselm Clavé* i *Indústria*, fins a sortir-ne. Girem a la dreta i travessem la via del tren per un pont i, tot seguit, la carretera N-240. Deixem el cementiri de Vimbodí a la nostra dreta i creuem les vies del TGV (tren de gran velocitat). Més endavant, travessem per un pont l'autopista AP-2 i seguim recte pel *camí de Codoç* en

direcció nord cap a la *Creu de Codoç* (551 m), que ens queda a uns 100 metres a la dreta de la pista. Passem unes granges i de seguida a l'esquerra trobem les runes de l'antic *poblat de Codoç* (546 m). En aquest punt girem a la dreta i passem a frec del *Cobert de l'Alzinet* (555 m), a sota mateix de la serra de Vilobí, amb el seu parc eòlic. Ara, ja som al *camí de Senan*, a la *Coma d'en Bom*. En una cruïlla, deixem a l'esquerra el *mas del Raspall* i passem sota el *Puig Coniller* (611 m). El GR enfila els últims metres cap el *Coll de Senan*. Passem pel *Coll de les Eugues* (592 m) i assolim, finalment, el Coll de Senan (658 m), a la carretera T-232 (Espluga de Francolí - Els Omells de na Gaia), que separa les serres de Vilobí i del Tallat. El poblet de Senan es troba a uns 600 metres baixant per la carretera. Final de la vuitena etapa del GR 171.

El Monestir de Santa Maria de Poblet

Poblet és un monestir de monjos cistercencs que segueixen la Regla de sant Benet, des de la seva fundació, el 1150. Suprimit per les lleis de l'Estat l'any 1835, va ser refundat l'any 1940 per monjos del mateix Orde vinguts d'Itàlia. Pertany a la Congregació Cistercenca de la Corona d'Aragó, de la qual formen part també els monestirs femenins de Santa Maria de Vallbona i de Santa Maria de Valldonzella, i el monestir masculí de Santa Maria de Solius. Actualment la comunitat monàstica de Poblet consta de 32 monjos professors, 1 oblat regular i 1 donat.

«Quan el visitant de Poblet entra al monestir i es troba submergit en aquest conjunt monumental que, com ha dit Josep Pla, és "un món de formes, de tradicions i de símbols", després de fruir de l'espectacle de la pedra i la llum sent sorgir en el seu interior una sèrie de preguntes: Tot això, per què és així? Què ha fet que Poblet hagi esdevingut el que és? Quina intenció primitiva i quin procés ulterior han donat lloc a aquesta sàvia composició d'edificis i d'estils? Quina institució, i amb quines vicissituds, va

anar produint, segle rere segle, aquest fet monumental? Quines relacions amb el món exterior van tenir els qui van fer possible aquesta enorme realitat artística i històrica?»

L'èxit de l'aventura cistercenca explica Poblet. Cister és fundat el 1098, i Poblet el 1150, quan encara no han passat cent anys. Els segles XII i XIII són fonamentals en la història del nostre monestir. De fet, ells ens deixen enllestides les principals dependències de la casa: un espai, bell i funcional alhora, per a la recerca de Déu. Aquest espai ens ha arribat gairebé intacte en la seva totalitat. El XIV és encara un segle de grans realitzacions, i també el de la davallada, lenta, però indefectible. Cal dir que la documentació coneguda sobre la vida privada de la comunitat de Poblet no reflecteix al llarg dels segles desviacions notables de l'ideal inicial dels fundadors de Cister i, al seu torn, dels fundadors de Poblet, provinents de Fontfreda. De fet aquesta, l'autèntica història de Poblet, encara no ha estat escrita, ni, segurament, ho serà mai. La dels monjos que, dia a dia, tot enfilant salms, asseguraren el creixement i la continuïtat de la casa, la domus Populeti. Podríem explicar així la successió dels dies i dels anys que completen els segles XV, XVI, XVII i XVIII: Poblet, la institució, la comunitat, els seus monjos, cerquen de donar un nou rostre, formes diferents a allò que viuen en la intimitat del propi cor. No sempre, però, ho podran fer amb la transparència ni amb el vigor del primer ideal. El segle XIX, amb una societat que experimenta canvis profunds, plantarà, amb l'abandó i la progressiva espoliació del monestir desert, la llavor d'un futur recobriment. Un recobriment que farà possible, amb el retorn dels monjos l'any 1940, el retorn també a unes formes de vida més pures, més autèntiques, més profundament benedictines i, per tant, també més evangèliques. Els monjos d'ara, hereus dels antics, mai no ho agraiem prou, perquè l'autenticitat és potser un dels valors més importants que podem i hem d'oferir als homes i dones del nostre temps.

No hem parlat d'abats de Poblet il·lustres, ni de comtes, ni de reis, ni de construccions... Pensem que és sobretot la humilitat la qui escriu la història, la de debò. Com ho palesa, de forma contundent, la llosa tombal d'un ex-abat de Poblet, fra Vicenç Ferrer, mort el 1411, col·locada al claustre, just davant la sala capitular, al bell mig, perquè tothom la trepitgi en entrar i sortir, amb aquesta sola i reveladora inscripció: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam*, del salm 50, el salm amb què sant Benet fa començar cada dia la lloança del matí, a trenc d'alba, i a la recitació del qual vol que tots els monjos siguin presents (cf. Regla de sant Benet 13, 2). La pregària que, com l'abat Ferrer, nosaltres hauríem de fer nostra, amb confiança i amb agraïment, perquè, al capdavant, la vida del monjo es resumeix en aquesta actitud d'abandó a Déu: «no desesperar mai de la misericòrdia de Déu» (Regla de sant Benet 4, 74).

La Fundació Poblet és una institució creada el 2003 que té com a principal objectiu contribuir a la difusió d'una tradició de pensament, gairebé mil·lenària, constituïda pels ideals que la comunitat de monjos cistercencs ha anat transmetent durant segles, especialment en els territoris —de l'Estat Espanyol, França i Itàlia— que, en el passat, van formar part de la Corona d'Aragó. La Fundació Canònica privada «Reial Monestir de Santa Maria de Poblet» es va constituir el maig de l'any 2003, d'acord amb el Codi de Dret Canònic. Com s'expressa en els seus estatuts, es proposa bàsicament: «Uns fins congruents amb la missió de l'Església Catòlica, que corresponen a obres de pietat, apostolat i caritat —tant espiritual com temporal— i en particular, el foment, recuperació, conservació, recerca i difusió en la societat civil d'aquells valors espirituals, socials, culturals i d'altres valors humans que tinguin especialment com a referent el Monestir de Santa Maria de Poblet, la comunitat de monjos cistercencs que hi resideix, l'àmbit geogràfic del territori històric de l'antiga Corona d'Aragó i el conjunt del món del Cister».

TRESCANT PEL SUD DE CATALUNYA

Refugi de Caro - Santuari de Pinós (GR 171)

*'Les muntanyes uneixen,
els homes divideixen'*

9ª Etapa Coll de Senan – Vallfogona de Riucorb (26,740 km)

Un passeig per la serra del Tallat i els seus parcs eòlics

00,000	SENAN (652 mts.) ⇒ Iniciem la novena etapa del GR 171 al poblet de Senan, al peu de la serra del Tallat. Agafem un camí que puja suaument, fins a una cruïlla de pistes on trobem un pal indicador que ens assenyalava el camí cap a Forès.
00,270	Cruïlla abocador (670 mts.) ⇒ Passat l'abocador, s'arriba a una bifurcació de pistes. Es deixen altres bifurcacions de pistes a l'esquerra, i es continua recte, pujant per la serra en direcció sud-est.
01,690	Coll Vell (713 mts.) ⇒ Després de girar a l'esquerra per un camí, assolim el coll Vell, i seguim direcció nord-est.
02,550	Tossal Gros de Vallbona (782 mts.) ⇒ Voregem, pel vessant sud, el Tossal Gros de Vallbona (804 m), punt més alt de la serra del Tallat. Seguim per una pista i la deixem per continuar per l'antic camí que segueix la carena.
04,040	Cap del Coll (725 mts.) ⇒ Als pocs minuts, arribem al Cap del Coll, on hi ha la carretera TV-2338 (Blancafort - Els Omells de na Gaia), punt de confluència amb el GR 175 (la Ruta del Cister) que prové del mas d'en Jover. Tots dos GR aniran junts a partir d'aquí un tram curt del recorregut, fins al trencall que mena al Santuari del Tallat.
05,420	Cruïlla Santuari del Tallat (753 mts.) ⇒ Seguim el camí de la Carrerada, fins arribar a la bifurcació que porta al santuari, que queda a uns 8 minuts de la pista, però val la pena fer aquesta marrada pel GR 175 per poder-lo visitar (788 m). Documentat des del 1081, com a torre de defensa del Tallat, fou després un eremitori. Lloc ideal per esmorzar.
06,400	Hostal del Tallat (714 mts.) ⇒ Un cop visitat el Santuari, tornem a l'itinerari original del GR 171, per l'anomenat Camí Ral. Arribem a una cruïlla de pistes on trobem l'Hostal del Tallat, i seguim ara el Camí del Tallat fins al Cap del Coll.
08,090	El Cap del Coll (704 mts.) ⇒ Arribem a aquest coll, on trobem la carretera TP-2335 (Sarral - Rocallaura), la qual creuarem. Des d'aquest punt tenim una superba panoràmica sobre la Conca de Barberà. Seguim fins el coll de Belltall.
10,880	Coll de Belltall (769 mts.) ⇒ A la zona anomenada Comerma, arribem al coll de Belltall, on creuem la carretera C-14 (Tàrraga-Montblanc) i ens dirigim cap el coll de Forès.
11,430	La Faneca (796 mts.) ⇒ Deixem la casa de la Faneca a mà esquerra de la pista, i seguim cap a la zona de Comalats.
12,450	Punt de confluència GR 175 (832 mts.) ⇒ En una cruïlla, tornem a trobar el GR 175 (la Ruta del Cister) que puja des de Belltall. Tots dos GR seguiran junts ara fins al coll de Forès. Seguim recte pel Camí de Belltall.
14,170	Puig de les Forques (859 mts.) ⇒ Passem pel vessant sud del Puig de les Forques (869 m), que deixem a la nostra esquerra, i arribem per fi al Coll de Forès.
14,820	Coll de Forès (790 mts.) ⇒ El GR 175 se separa i continua cap el poble de Forès. El coll és, també, l'inici de la variant GR 171-1 que passa per Sant Pere de Sabella i pel Fonoll. Al coll, hi ha una bàscula i la parada de l'autobús; també trobem una gran bassa i la Creu de Terme del Pla de la Bassa. A la dreta, encimbellat, podem veure el poble de Forès (860 m).
15,190	Cal Boldú (786 mts.) ⇒ Sortim del coll pel Camí de les Fontanelles en direcció al poblet del Fonoll. Passem a frec de Cal Boldú, a mà esquerra, i anem davallant per la vall de Forès.
18,470	Rasa de Forès (697 mts.) ⇒ Tenim el riu Forès a la nostra dreta. Passem sobre el Clot de Minguell i travessem la Rasa de Forès per un pontet. A l'esquerra, podem veure la cabana dels Solans.
19,480	El Fonoll (620 mts.) ⇒ Arribem a la vila del Fonoll. La població queda a la dreta del GR, punt d'inici/final de la variant GR 171-1 que va a Sant Pere de Sabella i al Coll de Forès. Fonoll forma part del municipi de Passanant, i sols resta en relatiu bon estat l'església romànica dedicada a Sant Blai.

21,180	Riu Seniol (580 mts.) ⇒ Sortim del poble i seguim pel Camí del Fonoll. Tornem a travessar la Rasa de Forès (596 m), dirigint-nos ara cap el castell de Saladern. Travessem el riu Seniol.
22,070	Castell de Saladern (610 mts.) ⇒ Passem pel costat del Mas i Castell de Saladern. Està situat dalt d'un turó, al costat mateix del mas. Construït probablement durant el segle XI, en l'actualitat amb prou feines en resta un tram de paret i la base del que degué ser el de la muralla. Dalt la casa, s'hi troba una font d'aigua salada.
22,550	Rasa de la Font (606 mts.) ⇒ Passat el castell, travessem la Rasa de la Font i el camí comença a enfilarse fortament.
24,430	Segura (785 mts.) ⇒ Arribem a la Plana del Subies i entrem a la població de Segura, que pertany al municipi de Savallà del Comtat. Vila molt interessant, situada en un tossal, es formà a redós del castell, esmentat ja al segle XII.
25,270	Camí de l'Albió (774 mts.) ⇒ Seguim avançant pel camí de la carena fins a trobar la pista per arribar al Balneari de Vallfogona de Riucorb. Davallem pel Camí de l'Albió fins travessar la Rasa del Bosc o de Segura.
26,460	Carretera T-224 (594 mts.) ⇒ Arribem a la carretera T-224 (Vallfogona de Riucorb - Llorac). La seguim a l'esquerra i entrem al Balneari de Vallfogona de Riucorb.
26,740	BALNEARI DE VALLFOGONA DE RIUCORB (588 mts.) ⇒ Balneari d'aigües mineromedicinales d'acreditada fama. Les aigües minerals (fonts Pudosa i Salada), que brollen un xic riu amunt de la població de Vallfogona, són abundoses, clorurades i sulfatades, i s'aprofiten sota control mèdic des de finals del segle XIX. El balneari es va construir a principis del segle XX, i després d'un temps de crisi, recentment s'ha tornat a revitalitzar. Final de la novena etapa del GR 171.
DADES	Distància: 26,740 km Desnivells acumulats: + 540 m / - 590 m Dificultat: **

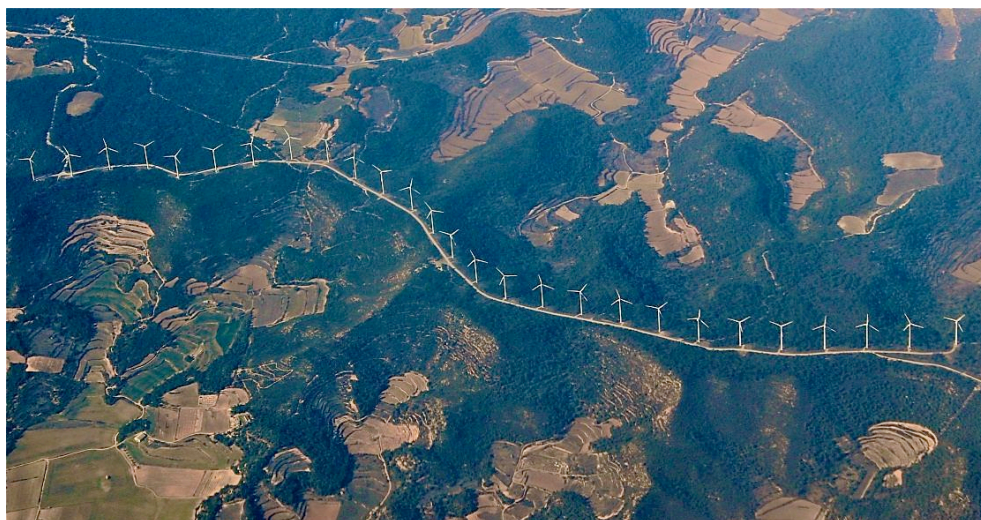
Mas i castell de Saladern

9a etapa. Coll de Senan – Vallfogona de Riucorb (26,740 kms)

Un passeig per la serra del Tallat i els seus parcs eòlics

Iniciem aquesta novena etapa del GR 171 al *Coll de Senan* (658 m), a la carretera L-232 (Espluga de Francolí - Els Omells de na Gaia), al peu de la serra del Tallat, la qual fa de límit natural entre les comarques de l'Urgell, al nord, i la Conca de Barberà, al sud, i es pot considerar la continuació de la Serra de Vilobí, a l'oest, de la qual està separada pel Coll de Senan. El punt més alt de la serra del Tallat és el *Tossal Gros de Vallbona*, amb 804 metres d'altitud, per on passa el GR 171. El 2006 s'hi va començar la construcció del parc eòlic Serra del Tallat, que va entrar en funcionament el 2007.

Iniciem la suau ascensió per la serra, després de deixar a l'esquerra una derivació del GR 171 que mena al poble de Senan (620 m). Un cop assolida la carena, passem pel *Coll Vell* (713 m) i tot seguit voregem, pel vessant sud, el *Tossal Gros de Vallbona* (804 m), punt més alt de la serra. Seguim per una pista i la deixem per continuar per l'antic camí que segueix la carena. Als pocs minuts, arribem al *Cap del Coll* (720 m), on hi ha la carretera TV-2338 (Blancafort - Els Omells de na Gaia), punt de confluència amb el GR 175 (la Ruta del Císter) que prové del *mas d'en Jover*.

Vista aèria del parc eòlic de la serra del Tallat

Tots dos GR aniran junts a partir d'aquí un tram curt del recorregut, fins al trencall que mena al *Santuari del Tallat*, que queda a uns 8 minuts, però val la pena fer aquesta marrada per poder visitar el Santuari (788 m). Seguirem doncs el GR 175 en direcció al Santuari. Documentat des del 1081, com a torre de defensa del Tallat, fou després un eremitori. El 1354, un grup de devots de la parròquia de Rocallaura, al qual el santuari ha estat sempre vinculat, hi fundaren l'església de *Santa Maria del Puig del Tallat*. El 1509, els monjos de Poblet se'n feren càrrec i hi continuaren fins al 1822. Fou priorat i santuari marià. El 1835, amb la desamortització de Mendizábal, els terrenys i el santuari foren subhastats. La imatge de la Mare de Déu del Tallat, d'alabastre de color negre, fou traslladada a un cambril de l'església de St. Llorenç, a Rocallaura. Altres parts de l'edifici es troben actualment en diversos indrets com el castell de *Santa Florentina de Canet de Mar*, el Museu *Cau Ferrat de Sitges* o el mas de *Misericòrdia de Reus*.

Vila de Segura

Un cop visitat el Santuari, tornem a l'itinerari original del GR 171, per l'anomenat Camí Ral. Arribem a una cruïlla de pistes on trobem l'*Hostal del Tallat* (714 m), i seguim ara el *Camí del Tallat* fins al *Cap del Coll* (704 m) on hi ha la carretera TP-2335 (Sarral - Rocallaura), la qual creuarem. Des d'aquest punt tenim una superba panoràmica sobre la Conca de Barberà. Seguim fins al *Coll de Belltall*, on creuem la carretera C-14 (Tàrrrega-Montblanc) i ens dirigim al *coll de Forès*. Passada la casa de la *Faneca*, en la zona anomenada *Comalats*, tornem a trobar el GR 175 que puja des de Belltall (831 m). Tots dos GR seguiran junts fins al coll de Forès. Seguim pel *Camí de Belltall* i deixem el *Puig de les Forques* a la nostra esquerra, i arribem per fi al Coll de Forès (790 m), on el GR 175 se separa i continua cap el poble de Forès. És, també, l'inici de la

variant GR 171-1 que passa per *Sant Pere de Sabella* i per Fonoll, on el tornarem a trobar. Al coll, hi ha una bàscula i la parada de l'autobús; també trobem una gran bassa i la *Creu de Terme del Pla de la Bassa*. A la dreta, encimbellat,

podem veure el poble de Forès (860 m), on la història ens explica que fou un dels primers llocs on s'inicià la tasca de colonització catalana a la comarca. La seva església parroquial és d'estil romànic, dedicada a Sant Miquel.

Sortim del coll pel *Camí de les Fontanelles* en direcció al poblet de Fonoll. Passem a frec de *Cal Boldú*, a mà esquerra, i anem davallant per la vall de Forès; tenim el riu Forès a la nostra dreta. Passem sobre el *Clot de Minguell* i travessem la *Rasa de Forès* per un pontet, davant mateix del poblet de Fonoll (685 m). La població queda a la dreta del GR, punt d'inici/final de la variant GR 171-1 que va a Sant Pere de Sabella i al Coll de Forès. Fonoll forma part del municipi de Passanant, i sols resta en relatiu bon estat l'església romànica dedicada a *Sant Blai*. Seguim pel *Camí del Fonoll* i tornem a travessar la *Rasa de Forès* (596 m), dirigint-nos ara cap el *castell de Saladern*. Travessem el *riu Seniol* i passem pel costat del Mas i Castell

Valnari de Vallfogona de Riucorb

de Saladern (610 m). Està situat dalt d'un turó, al costat mateix del mas. Construït probablement durant el segle XI, en l'actualitat amb prou feines en resta un tram de paret i la base del que degué ser el de la muralla. La paret és feta amb carreus irregulars disposats en filades i conserva alguna petita obertura. Se sap que l'any 1303 va ser adquirit per *Ponç de Biure*, comanador de l'orde de l'Hospital. Dalt la casa, s'hi troba una font d'aigua salada.

Passat el castell, travessem la *Rasa de la Font* i el camí comença a enfilar-se fort cap el poble de Segura. Arribem a la *Plana del Subies* i entrem a la població de Segura (785 m), que pertany al municipi de Savallà del Comtat. Vila molt interessant, situada en un tossal, es formà a redós del castell, esmentat ja al segle XII. Seguim avançant pel camí de la carena fins a trobar la pista per arribar al Balnari de Vallfogona de Riucorb. Davallem pel *Camí de l'Albió* fins a travessar la *Rasa del Bosc* i arribar a la carretera T-224 (Vallfogona de Riucorb - Llorac). La seguim a l'esquerra i entrem al Balnari de Vallfogona de Riucorb (584 m), d'aigües mineromedicinales d'acreditada fama. Final de la novena etapa del GR 171. Les aigües minerals de Vallfogona (*fonts Pudosa i Salada*), que brollen un xic riu amunt de la població de Vallfogona, són abundoses, clorurades i sulfatades, i s'aprofiten sota control mèdic des de finals del segle XIX. El balnari es va construir a principis del segle XX, i després d'un temps de crisi, recentment s'ha tornat a revitalitzar.

Vallfogona de Riucorb i el seu balnari

La vila de Vallfogona de Riucorb està situada en plena vall del Corb, on la combinació de colors al llarg de l'any, entre el conreu de cereal, oliveres, ametllers i les extensions de bosc, permet gaudir d'un entorn paisatgístic singular. El terme municipal té una extensió de 10,97 km² i té un total de 129 habitants (2008). Passejar per Vallfogona de Riucorb és endinsar-se en un gran llibre obert, on cada carrer és una pàgina d'història -castell, església, cases, molins, espais museístics, racons evocadors...-, i de poesia del conegut Rector de Vallfogona.

La vall del Corb és el territori que s'estén a banda i banda del riu Corb, afluent del Segre, al llarg del seu descens des de Rauric (Conca de Barberà) fins a Bellpuig (Urgell), tot i que la influència geogràfica, social, econòmica i política de la vall s'estén des de Santa Coloma de Queralt fins a Bellpuig, passant per 17 municipis, on destaquen elements de l'arquitectura popular (molins, feixes, cabanes de pedra seca, pous...). En entrar a la vall per la capçalera del riu, que neix a Rauric, prop de Santa Coloma de Queralt, el viatger es va trobant un seguit de petits pobles que comparteixen

Vallfogona de Riucorb

una identitat pròpia, tot i pertànyer històricament a tres comarques diferents: la Segarra, la Conca de Barberà i l'Urgell.

El Dr. Francesc Vicent Garcia i Ferrandis (Saragossa/Tortosa? 1578/1579-Vallfogona 1623), el Rector de Vallfogona, va fer de la vila de Vallfogona la seva font d'inspiració. Passejant pels seus carrers, es pot veure un clar homenatge al poeta, ja que es poden llegir molts fragments de les seves poesies en rajoles a les parets dels carrers. Una de les èpoques de més gran esplendor de Vallfogona coincideix amb el temps en què el Rector hi va fer estada. Fou un dels poetes barrocs més importants de Catalunya, en una època difícil per al català a les altes esferes. D'altra banda, promogué la construcció de la Capella de Santa Bàrbara (1617). La fama del Rector s'ha mantingut durant segles, i en són prova de la seva agudeses les anècdotes que la fantasia popular, oral i escrita, li ha atribuït des d'aleshores. Destaca com va conèixer el seu enginyós escolà Pere: El Rector-poeta li preguntà: -D'on véns?/ On vas?/ Com et dius?/ I amb qui t'estàs? I el nen Pere, de sis anys, li respongué: -Vinc de Tàrrrega./ Vaig a Verdú./ Em dic Pere./ I no m'estic amb ningú.

Balneari de Vallfogona de Riucorb

Actualment, la vila de Vallfogona es caracteritza per la construcció en pedra vista, amb llindes i finestres renaixentistes. En destaquen: Cal Tiana, construcció a la plaça Major (2.ª m. s. XVI), amb porta originària, avui tapiada, i dos magnífics finestres renaixentistes; Cal Sastre (1568), edifici del c. del Forn, amb dos finestres renaixentistes motllurats i ampits de pedra; i d'altres cases característiques del s. XVIII i següents. La Plaça Major és un clar testimoni de l'època medieval. De forma quadrangular, originàriament estava semiporticada. Constituïa el centre urbà de reunió per excel·lència i hi tenia lloc el mercat de la vila. Al Castell de Vallfogona s'hi allotjaren tres tipus de senyors feudals. El primer fou en Gombau d'Oluja i la seva esposa, senyor de molts pobles de l'alta vall del Corb. Després, fou el centre d'una sotscomanda templera i, més tard, centre de la Comanda de Vallfogona i membres

dependents. A l'exterior destaquen algunes finestres antigues com la llinda de 1579 del comanador Rafael Xammar i d'Agullana, que coincideix amb l'escut dels tres lleons d'Anglaterra. Tingué colomar. El Monument al Rector de Vallfogona és una estructura de bronze amb relleu, instal·lada l'any 1951, en honor seu, a la plaça de l'Església.

El Balneari de Vallfogona resta situat a 1,5 km del municipi i va ser fundat pel vallfogoní Mn. Miquel Piera Martí l'any 1901 per aprofitar les aigües mineromedicinals existents a la zona des del s. XIX, les quals foren declarades d'utilitat pública el 1903. Ubicat en un lloc d'excepcional bellesa i interès natural, permet gaudir de la tranquil·litat necessària per assaborir tots els elements que ofereix el seu entorn rural, envoltat d'una variada i abundosa vegetació característica de la vall del Corb. Amb els seus establiments hotelers, cases de lloguer, juntament amb la variada vegetació dels seus jardins, és el lloc ideal per a prendre-hi les aigües medicinals, fer excursions o descansar. L'edifici de l'hotel ha estat en constant renovació des l'any 1992. L'hotel té 96 habitacions totes amb bany o dutxa, telèfon, TV que es diferencien entre executives (habitacions totalment reformades) o estàndard. Amb servei de restaurant, saló social per a banquets i convencions, cafeteria, salons de TV i jocs. Animació sociocultural, servei de caixa fort i dos ascensors. Voltant l'edifici hi ha un gran parc privat enjardinat, piscina exterior (juliol i agost), pistes de petanca i parc infantil. El balneari disposa de modernes instal·lacions i tècniques d'aplicació, la piscina termal amb diferents tipus de bany, banyera d'hidromassatge, dutxa de pressió, inhalacions, sauna, estufa vaporari... i tècniques com presoteràpia, parafangs, parafines i massatges.

Refugi de Caro - Santuari de Pinós

Refugi de Caro - Santuari de Pinós

SENDER DE GRAN RECORREGUT

**GR®
171**

CATALUNYA

TRESCANT PEL SUD DE CATALUNYA

Refugi de Caro - Santuari de Pinós (GR 171)

*'Les muntanyes uneixen,
els homes divideixen'*

10ª Etapa

Vallfogona de Riucorb – Cervera

(22,540 km)

La Segarra, l'altiplà central de Catalunya, terra de castells i pobles fortificats

00,000	BALNEARI DE VALLFOGONA DE RIUCORB (588 mts.) ⇒ Balneari d'aigües mineromedicinales d'acreditada fama. Sortim del balneari per la carretera T-224 (Vallfogona de Riucorb - Llorac) i girem a l'esquerra en direcció al proper poble de l'Albió. Travessem de seguida el riu Corb i arribem a la carretera T-243 (Llorac – La Guàrdia).
00,660	Carretera T-243 (621 mts.) ⇒ És la carretera que va a Cabestany i La Guàrdia, cap el nord. La travessem en diagonal i seguim ascendint pels camps en direcció al poble de l'Albió.
01,210	L'Albió (701 mts.) ⇒ Arribem al poble i el travessem pel mig, pel carrer major, i passem per davant de la bàscula pública. Aquest petit nucli de població es troba aturonat a la dreta del riu Corb. Sortim del poble i trobem unes granges.
03,230	Biburcació (777 mts.) ⇒ Girem cap a la dreta i al cap de 5 minuts seguim recte per la carena.
04,580	Tossal de Suró (828 mts.) ⇒ L'ampla carena ens mena, al cap de poc, al vèrtex geodèsic del Tossal de Suró (828 m) des del qual es gaudeix d'una gran panoràmica, malgrat que la vegetació en aquesta zona és molt boscosa.
05,080	Suró (810 mts.) ⇒ Baixem del tossal i als pocs metres passem per davant del caseriu de Suró, que es troba a l'esquerra del camí. Anem davallant pel Camí de Suró, enmig de camps de blat, en direcció al Clot dels Obacs, al fons de la vall.
06,220	Camí dels Obacs (735 mts.) ⇒ Arribem a un a cruïlla de pistes, on per l'esquerra entronca el Camí de la Font Sobirana. Seguim a la dreta pel Camí dels Obacs, a la zona anomenada Clot dels Obacs.
07,150	Bassa del Benya (756 mts.) ⇒ Collada on fan cap nombrosos camins. A la cruïlla, trobem la Bassa del Benya i un pal indicador. Deixem el Camí de la Bassa a la dreta, i seguim pel Camí dels Obacs, que ens menarà al poble de Talavera.
08,140	Talavera de la Segarra (773 mts.) ⇒ Passem per davant de Can Quitxu i seguim la pista fins a entrar a Talavera de la Segarra pel carrer Major. Talavera està situat al sud de la comarca i la seva església parroquial és dedicada a Sant Salvador. Al capdamunt del poble podem veure les restes del castell de Talavera. Sortim del poble per la Rasa del Xanxo.
08,980	Camí de Rubinat (753 mts.) ⇒ En una cruïlla, deixem el Camí de Llardars, que segueix recte, i girem a la dreta pel Camí de Rubinat, seguint la via del tren que tenim a la nostra dreta. Passem pel Pla de Pavia envoltats de camps de blat i d'ordi.
11,420	Cruïlla Camí de Talavera (680 mts.) ⇒ En una cruïlla, deixem a l'esquerra el camí que es dirigeix a Sant Romà i Rubinat Vell, i seguim recte cap a les Comagrades, en direcció al poblet de Rubinat.
12,910	Les Comagrades (616 mts.) ⇒ El GR 171 davalla suaument, deixant camins i pistes a ambdós costats, i arribem a les Comagrades. Travessem la Rasa de Comagrades pel pont de Comagrades. Ara el camí torna a enfilar-se suaument en direcció al poble de Rubinat.
14,550	Rubinat (640 mts.) ⇒ Passem a frec de la granja de Cal Vilanova i els Coberts del Rafel, on també hi ha una bàscula pública i un pal indicador. És l'entrada al poble de Rubinat, vila enclavada dalt d'un turó. Sortim pel Camí de les Serres.
15,890	Tossal de l'Isidret (622 mts.) ⇒ Som al camí ral de Cervera a Rubinat; a l'esquerra, deixem el Tossal de l'Isidret, i un xic més endavant, també a l'esquerra, el Tossal dels Coloms. Assolim la cruïlla de Sant Pere dels Arquells.
16,840	Cruïlla Sant Pere dels Arquells (604 mts.) ⇒ A la dreta, el Camí de les Planes davalla a Sant Pere dels Arquells, que es troba a uns 600 metres camí avall. Seguim recte pel camí ral de Cervera a Rubinat.
17,090	Corral del Monjo (613 mts.) ⇒ Seguim recte, i molt a prop trobem, a l'esquerra, el Corral del Monjo. A uns 100 metres hi ha una bifurcació del camí: seguim el de l'esquerra, que és el Camí ral de Cervera. L'altre és el Camí de Montpaó.
18,080	Serra de Montpaó (612 mts.) ⇒ Som a la serra de Montpaó. A l'esquerra, tenim el Bosc del Corral. A la dreta, a uns 300 metres, s'alça el Serrat de Montpaó (642 m). Ara davallarem per l'anomenat Camí de l'Oratori.
20,420	Cruïlla al Mas Cremat (501 mts.) ⇒ Seguim davallant pel Camí de l'Oratori, deixant a la dreta el camí al Mas Cremat.

20,950	Oratori Mare de Déu del Pilar (477 mts.) ⇒ Assolim l'oratori de la Mare de Déu del Pilar. Seguim per la pista principal.
21,370	Riu Ondara (466 mts.) ⇒ Tot seguit, travessem el riu Ondara per un pontet i remuntem suaument la pista per entrar a Cervera, capital de la comarca de la Segarra.
22,540	CERVERA (545 mts.) ⇒ Per fi arribem a Cervera, capital de la comarca de la Segarra. Entrem pel carrer de la Costa de Sant Francesc d'Assís i carrer de la Barbacana. Passem per davant del monument a la Generalitat de Catalunya i seguim per la plaça de les Corts Catalanes, carrer de Pere el Cerimoniós, plaça i carrer de Santa Anna, plaça de Sant Miquel i Plaça de la Universitat. Final de la desena etapa del GR 171.
DADES	Distància: 22,540 km Desnivells acumulats: + 390 m / - 475 m Dificultat: **

Santa Maria de Rubinat

10a etapa. Vallfogona de Riucorb - Cervera (22,540 kms)

La Segarra, l'altiplà central de Catalunya, terra de castells i pobles fortificats

En aquesta etapa del GR 171 sortim definitivament de la Conca de Barberà, pel poble de l'Albió i el Tossal de Suró, i entrem a la comarca de la Segarra. Els següents trams de sender presenten una orografia trencada pels turons que

limiten amb la plana de Lleida, camí de Cervera. L'ambient rural de pobles que semblen aturats en la història segles enrere es respira a tort i a dret, en nuclis com els de Talavera de la Segarra, Rubinat, Santa Fe de Segarra o Montfalcó Murallat. Els sembrats ocupen grans extensions i dominen paisatge i panoràmiques.

Suró (GR 171)

Sortim del Balneari de Vallfogona de Riucorb per la carretera T-224 (Vallfogona de Riucorb - Llorac), i girem a l'esquerra, tot pujant, travessant la carretera L-243 de Cabestany en diagonal, fins arribar al proper poble de l'Albió (710 m). El travessem pel mig, pel carrer major, i passem per davant de la bàscula pública. Aquest petit nucli de població, que es formà a redós del castell, es troba aturonat a la dreta del riu Corb. L'església de Sant Gil és un exemplar romànic, i al marge dret del riu Corb hi ha el *molí d'Albió*, datat en el segle XIII. Sortim del poble i trobem unes granges; seguidament, entrem dins del bosc fins arribar a l'ampla carena que ens mena, al cap de poc, al vèrtex geodèsic del Tossal de Suró (828 m) des del qual es gaudeix d'una gran panoràmica, malgrat que

la vegetació en aquesta zona és molt boscosa. Baixem del tossal i als pocs metres passem per davant del caseriu de Suró (810 m), que es troba a l'esquerra del camí.

Anem davallant pel *Camí de Suró*, enmig de camps de blat, en direcció al *Clot dels Obacs*, al fons de la *vall de Guàrdia-Lada* (730 m), collada on fan cap nombrosos camins. En una cruïlla, trobem a l'esquerra del camí la *Bassa del Benya* i un pal indicador. Deixem el *Camí de la Bassa* a la dreta, per continuar a l'esquerra pel *Camí dels Obacs*, que ens menarà a Talavera de la Segarra. Passem per davant de *Can Quitxu* i seguim la pista fins a entrar a Talavera de la Segarra (790 m) pel carrer Major. Talavera està situat al sud de la comarca i és un municipi compost per diversos nuclis de població. La vila compta amb la seva església parroquial, dedicada a Sant Salvador, que conserva una portalada romànica i les restes del castell de Talavera, al capdamunt del poble. El paisatge que l'envolta és el típic segarrenc.

Sortim de Talavera pel camí carener, per la *Rasa del Xanxo*, i a uns 800 metres girem a la dreta pel *Camí de Rubinat*, seguint la via del tren que tenim a la nostra dreta. Passem pel *Pla de Pavia* envoltats de camps de blat i d'ordi, i arribem a les *Comagrasses*, deixant camins i pistes a ambdós costats. Travessem la *Rasa de Comagrassa* pel pont de Comagrassa (616 m). Ara el camí torna a enfilarse suaument en direcció al poble de Rubinat. Seguim pujant i passem a frec de la granja de *Cal Vilanova* i els *Coberts del Rafel*, on també hi ha una bàscula pública i un pal indicador. És l'entrada al poble de Rubinat (640 m), vila enclavada dalt d'un turó i formada per un parell de carrers on destaquen l'església romànica de Santa Maria de Rubinat i les restes del castell. Sortim del poble pel *Camí de les Serres*, cap a la serra de Montpaó.

Som al camí ral de Cervera a Rubinat; a l'esquerra, deixem els *tossals de l'Isidret i dels Coloms* i assolim la cruïlla on hi ha el camí que a la dreta davalla a Sant Pere

Corral del Monjo (Rubinat)

dels Arquells, que es troba a uns 600 metres camí avall. Seguim recte, i molt a prop trobem a l'esquerra el *Corral del Monjo*. Ara, seguim l'anomenat *Camí de l'Oratori* que ens portarà a Cervera. Davallem pel Camí de l'Oratori, deixant a la dreta el camí que mena al *Mas Cremat*, i aviat assolim l'*oratori de la Mare de Déu del Pilar* (474 m).

Tot seguit, travessem el riu Ondara per un pontet (466 m) i remuntem suaument la pista per entrar a Cervera, capital de la comarca de la Segarra (545 m). Entrem pel carrer de la Costa de Sant Francesc d'Assís i carrer de la Barbacana. Passem per davant del monument a la Generalitat de Catalunya i seguim per la plaça de les Corts Catalanes, carrer de Pere el Cerimoniós, plaça i carrer de Santa Anna, plaça de Sant Miquel i Plaça de la Universitat. Final de la desena etapa del GR 171.

Talavera de la Segarra

La Segarra està situada a l'altiplà central de Catalunya, a llevant de les terres de Lleida. Les valls dels rius Corb, Ondara, Sió i Llobregós marquen el territori de sud a nord, generalment pla, accidentat al sud per les serres de Montargull i de Bellmunt i al nord per la serra de Pinós. Va formar part de la terra de frontera entre la dominació cristiana i islàmica, fet que explica l'abundància de castells i de pobles fortificats. El municipi de Talavera, de 30,11 km², és situat al S de la comarca de la Segarra, al límit amb la Conca de Barberà i l'Anoia. Limita al NW i N amb el municipi de Ribera d'Ondara, amb el seu enclavament de Montfar, i amb el terme anoienc de Montmaneu, a l'E amb Argencola (Anoia), al SE i al S amb Santa Coloma de Queralt i amb Llorac, respectivament, i a l'W amb el municipi segarrenc de Montoliu de Segarra.

El terme municipal de Talavera és format per una conca envoltada de serrats suaus i arrodonits amb altures que oscil·len entre els 580 i els 850 m, entre els quals es destaquen la serra de Bellmunt amb 794 m d'altitud, la de Montfred amb 384 m, la de Montargull amb 851 m, la de Suró amb 827 m i la del castell i poble de Talavera amb 791 m.

El municipi és format per diverses entitats que s'agrupen en les antigues parròquies i pobles: Talavera, amb la sufragània de Suró, el poble de Pavia, el de Civit, amb el terme del Bordell i l'ermita de Santa Fe, el de Bellmunt de Segarra, el de Pallerols i l'antic lloc de Montfred. Cadascuna d'aquestes entitats forma un poble agrupat amb molt poques masies i encara la majoria tancades. Totes les parròquies d'aquest municipi inicialment pertanyien al vell comtat d'Osona-Manresa i formaven part de la diòcesi de Vic fins que l'any 1957 es van unir a la de Solsona per tal com pertanyien a la província de Lleida.

El poble de Talavera (120 h el 2005) s'aixeca a la part occidental del terme, a 791 m d'altitud, en el pendent d'una muntanya coronada per l'antic castell. L'església parroquial de Sant Salvador de Talavera es troba a pocs metres de les cases del clos urbà, al cim de la serra. Conserva una portalada romànica del segle XII i un pany de paret; l'eixamplaren modernament amb un senzill estil neoclàssic i posaren l'entrada a la façana de llevant. Dins l'església s'hi conserva un sarcòfag de pedra, amb un relleu a l'exterior de la caixa que representa l'àguila i la campana, a la tapa hi ha les figures jacentes d'un cavaller i la dama, amb la vestimenta del segle XIV, i a dins es conserven els ossos de dos personatges, que bé podrien ser un Aguiló i una So.

Les restes del castell de Talavera, situades dins el poble al punt més elevat, es confonen amb la construcció d'una casa. El poble conserva algun carrer cobert i el carrer del Call, on havien habitat jueus. Més a ponent del poble hi ha mig esbotzada una torre cilíndrica, que hom anomena el Molí de Vent, camí de la Guàrdia Lada i de Suró. La festa major se celebra el darrer cap de setmana de maig.

Els Alemany de Cervelló eren senyors de Talavera al segle XII, i Guerau Alemany de Cervelló la cedí al seu nebot Guillem d'Aguiló; aquest llinatge la senyorejà fins a la segona meitat del segle XIV, que passà per parentiu a la família So; els Joans i Antonis de So s'hi succeïren fins el 1563. Els Burguès i de So, o Burguès i Santcliment, foren després els senyors d'aquests pobles; des del 1753 el senyor era D. Gaetà Maria de Santcliment de Pignatelli, marquès de Rubí. Entre les famílies del poble el cognom Truïols o Trullols hi perdura des de fa set centúries. Tant aquí com a Pavia es conserva Can So.

TRESCANT PEL SUD DE CATALUNYA

Refugi de Caro - Santuari de Pinós (GR 171)

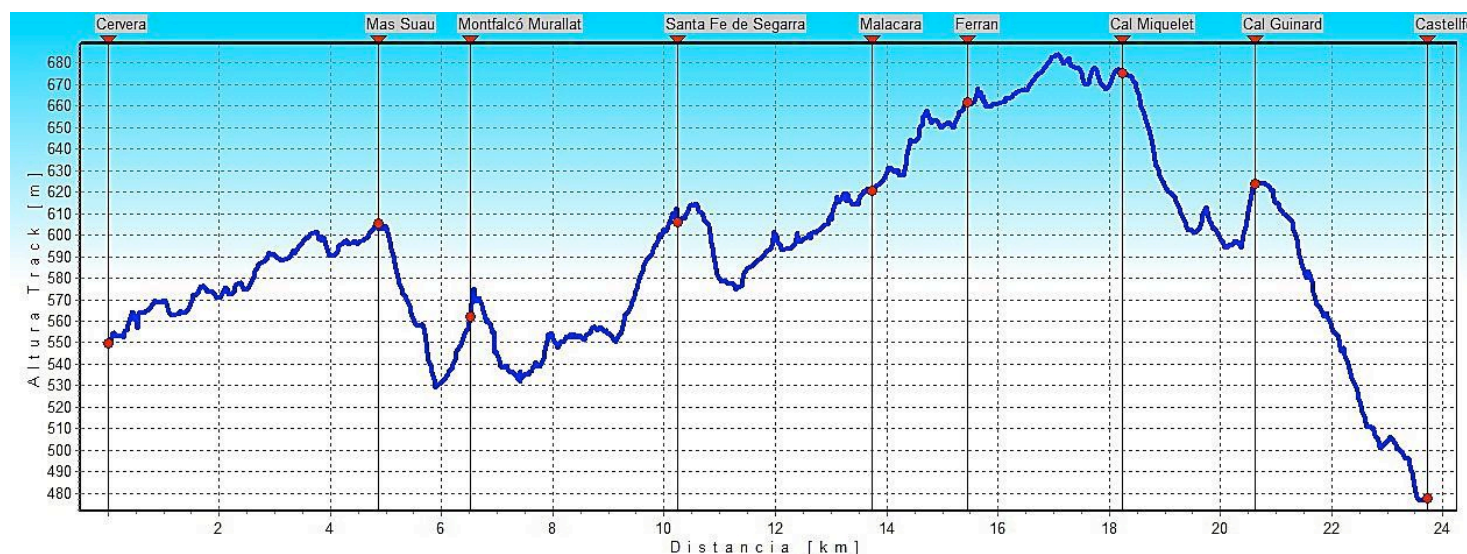
*'Les muntanyes uneixen,
els homes divideixen'*

11ª Etapa **Cervera – Castellfollit de Riubregós** **(23,750 km)**

Un recorregut històric pels castells de Montfalcó, Ferran, Malacara i Castellfollit

00,000	CERVERA (545 mts.) ⇒ Som a Cervera, capital de la comarca de la Segarra. L'autocar ens deixa a l'estació d'autobusos. Travessem la via del tren i seguim l'avinguda de Manresa que ens portarà fins als afores de Cervera. Al cap de poc, arribem a la carretera L-311 (Cervera – Ponts), la qual travessem.
01,020	Carretera L-311 (568 mts.) ⇒ Travessem la carretera L-311 (Cervera – Ponts) i seguim per una pista quitanada, junt amb el PR C-140. Els dos aniran un tram junts, paral·lels a les vies del tren que tenim a la nostra esquerra.
02,420	Pas de la Casilla Alta (572 mts.) ⇒ Seguim el Camí de l'Empedrat que ens mena al Pas de la Casilla Alta.
03,790	Terraplè del Foix (595 mts.) ⇒ El GR travessa per sobre les vies del tren, just on trobem la Pallissa del Franquesa a la nostra dreta, i el Terraplè del Foix, a l'altra banda de les vies. Seguim el Camí Ral que ens porta al mas Suau.
04,780	Mas Suau (600 mts.) ⇒ Assolim el mas Suau, a l'esquerra del camí. En aquest punt, s'inicia el camí a Montfalcó Murallat.
05,830	Riera de Vergós (528 mts.) ⇒ Travessem a gual la Riera de Vergós i assolim la carretera LV-1003 (Sant Guim de la Rabassa - Les Oluges), just on trobem el mas Ribera i les granges del Foix.
06,560	Montfalcó Murallat (602 mts.) ⇒ Després de travessar la carretera, passem el coll de Montfalcó (560 m); a mà esquerra ens queda el grup de cases de Montfalcó Murallat, fortificació d'origen islàmic que val la pena de visitar. Sortim de Montfalcó Murallat pel Cobert de Cal Gomà, que ens queda a mà dreta, i seguim el Camí dels Igols.
07,340	Riu Sió (529 mts.) ⇒ Un xic més amunt, girem a la dreta pel Camí Ral i seguim el riu Sió per la seva riba esquerra.
08,850	Cabana del Vilaplana (551 mts.) ⇒ Just en una cruïlla de pistes, en la zona anomenada Les Planes, on hi ha la cabana del Vilaplana, girem a l'esquerra pel Camí de la Mejana en direcció al poble de Santa Fe de Segarra.
09,910	Santa Fe de Segarra (605 mts.) ⇒ Travessem el riu Sió a gual i arribem a la carretera d'Estaràs, la qual travessem per entrar a la població de Santa Fe de Segarra, vila que pertany a Les Oluges. Sortim del poble pel carrer del Portal.
11,800	Carretera LV-1005 (Sant Ramon - Sant Guim de Freixenet) (602 mts.) ⇒ Deixem el cementiri de Santa Fe a mà esquerra, i seguim el Camí de Sant Ramon fins arribar a la carretera LV-1005, que seguim a la dreta. A l'esquerra, veiem la serra d'Alta-Riba amb el seu tossal (663 m). Seguim per la Solana de Malacara a buscar el poble de Ferran.
12,920	Cal Cintet (612 mts.) ⇒ Passem a frec de la serreta de la Garriga i assolim el mas de Cal Cintet, punt on girem a la dreta, seguint el Fondo de Malacara. A dalt de tot de la carena es veu la masia de Malacara (680 m).
15,050	Ferran (670 mts.) ⇒ Deixem algunes desviacions a la dreta que pugen a Malacara i arribem al poble de Ferran, que deixarem a l'esquerra del camí. Aquesta població pertany al municipi d'Estaràs; al cim es veuen les ruïnes del castell.
15,790	Bassa Novella (660 mts.) ⇒ Sortim del poble i travessem la carretera N-141f (Calaf - Sant Ramon). Passem pel cementiri de Ferran i, tot seguit, travessem l'Eix Transversal (C-25), just on hi ha la Bassa Novella, a la dreta del camí.
17,120	Cabana del Matalí (668 mts.) ⇒ Passat l'Eix Transversal (C-25), encetem el Camí de Castellfollit de Riubregós, i passem a frec de la Cabana del Matalí, a mà dreta. Més endavant, passem per la Cabana del Millars i Cal Miquelet.
18,210	Can Millars (671 mts.) ⇒ Arribem al llogarret format per Can Millars i Cal Quec, tots a l'esquerra del camí. Més endavant, passem per la masia de Cal Castellanes, també a l'esquerra de la pista.
20,220	Cal Guinard (621 mts.) ⇒ Anem pujant per la pista fins arribar a Cal Guinard (a mà dreta). Més endavant, passem per Cal Tiquet. Ja som a la vall del riu Magra, amb la serra de Cascats a la nostra esquerra. El camí comença a davallar.

22,250	Torrent de Magrà (507 mts.) ⇒ Travessem el Torrent de Magrà i entrem a Castellfollit de Riubregós pel poliesportiu.
23,750	CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS (482 mts.) ⇒ Entrem a Castellfollit de Riubregós pel poliesportiu municipal. El poble està situat entre el riu Magra i el Llobregós. Són famoses les restes del castell de Sant Esteve (s. XI). Castellfollit té un dels castells emmurallats més interessants de la zona, ja que conté grafits medievals. Final de l'onzena etapa del GR 171.
DADES	Distància: 23,750 km Desnivells acumulats: + 280 m / - 390 m Dificultat: **

Montfalcó Murallat

11a etapa. Cervera – Castellfollit de Riubregós (23,750 kms)

Un recorregut històric pels castells de Montfalcó, Ferran, Malacara i Castellfollit

En aquesta etapa per la Segarra gaudirem d'un recorregut espargit de castells i fortificacions. L'actual paisatge de la Segarra es caracteritza per pobles alçats sobre un turó, presidits per un castell amb una església romànica. Aquesta estampa de la Segarra prové dels segles de la Reconquesta, en la qual es varen construir aquestes fortificacions

castellaires, cases fortes, torres de guaita, defensa o una portalada, avui en dia dissimulats pels nous carrers que s'han construït al poble. A vegades més que un castell es pot arribar a tractar d'un poble tot emmurallat. Els castells de la Segarra sorprenen per la seva espectacularitat, la seva grandesa i la magnitud de les dimensions en general.

Montfalcó Murallat

Som a Cervera, capital de la comarca de la Segarra (545 m), i sortim des de la *Plaça de la Universitat*. Seguim per l'*avinguda de Manresa*, i travessem la carretera L-311 (Cervera - Ponts). Agafem un camí paral·lel a la via del tren; el GR 171 s'ajunta amb el PR-C 140 i tots dos aniran junts un tram de la pista quitrana. Passem el pas a nivell i seguim el *Camí de l'Empedrat*. Després de passar pel *Pas de la Casilla Alta*, arribem al *Terraplè del Foix*, on seguim pel Camí Ral que ens mena al *mas Suau* (600 m), a l'esquerra del camí. En aquest punt, s'inicia el camí a Montfalcó Murallat. Travessem a gual la *Riera de Vergós* (528 m) i assolim la carretera LV-1003 (Sant Guim de la Rabassa - Les Oluges), just on trobem el *mas Ribera* i les *granges del Foix*. Travessem la carretera i passem el *coll de Montfalcó* (560 m); a mà esquerra ens queda el grup de cases de Montfalcó Murallat, fortificació d'origen islàmic que val la pena de visitar.

Aquest bonic i petit nucli de cases evoca temps pretèrits, ja que tot el clos és murallat i l'accés s'hi fa per un portal. S'ha esmentat que fou una fortalesa molt preuada tant pels serraïns com pels cristians. A la dreta tenim l'*Era de Montfalcó Murallat* i el *Cobert de Cal Gomà*. Seguim avançant pel *Camí dels Igols*.

Un xic més amunt, girem a la dreta pel Camí Ral i seguim el *riu Sió* per la seva riba esquerra, aigües amunt. Just en una cruïlla de pistes, en la zona anomenada *Les Planes*, on hi ha la *cabana del Vilaplana*, girem a l'esquerra pel *Camí de la Mejana* en direcció al poble de Santa Fe de Segarra. Travessem el riu Sió a gual i arribem a la carretera d'Estaràs, la qual travessem per entrar a la població de Santa Fe de Segarra (605 m), vila que pertany a Les Oluges. A la part més alta domina una gran casa senyorial, de tipus medieval i plateresc. Una part del poble, la més immediata al castell, que ens queda a la nostra dreta, conserva trossos de muralla i un portal de grans dovelles. L'església guarda una estructura romànica. Sortim del poble pel *carrer del Portal* i seguim el camí del cementiri, que deixem a mà esquerra, en direcció a la *vall de Malacara*.

Pel *Camí de Sant Ramon*, arribem a la carretera LV-1005 (Sant Ramon - Sant Guim de Freixenet) que seguim a la dreta. A l'esquerra, veiem la *serra d'Alta-Riba* amb el seu tossal (663 m). Seguim per la *Solana de Malacara* a buscar el poble de Ferran. Passem a frec de la *serreta de la Garriga* i assolim el *mas de Cal Cintet* (615 m), punt on girem a la dreta, seguint el *Fondo de Malacara*. A dalt de tot de la carena es veu la *masia de Malacara* (680 m). Deixem algunes desviacions a la dreta que pugen a Malacara i arribem al poble de Ferran (670 m), que deixarem a l'esquerra del camí. Aquest nucli de població pertany al municipi d'Estaràs, al cim es veuen ruïnes del que devia ser el castell de Ferran. Sortim del poble i travessem la carretera N-141f (Calaf - Sant Ramon) i passem pel cementiri de Ferran. Tot seguit, travessem l'Eix Transversal (C-25), just on hi ha la *Bassa Novella*, a la dreta del camí.

Castellfollit de Riubregós

Encetem en aquest punt el *Camí de Castellfollit de Riubregós*, i passem a frec de la *Cabana dels Millars* (666 m), i dels masos de *Cal Miquelet* (674 m), *Can Millars* i *Cal Quec* (671 m), tots a l'esquerra del camí. Més endavant, masia de *Cal Castellanes*, també a l'esquerra. Anem pujant fins arribar a *Can Guinard* (614 m) i *Cal Tiquet*. Ja som a la vall del riu Magra, amb la *serra de Cascats* a la nostra esquerra. Travessem el *Torrent de Magrà* (507 m) i entrem a

Castellfolliot de Riubregós (482 m) pel poliesportiu municipal. El poble està situat entre el riu Magra i el Llobregós. Són famoses les restes del *castell de Sant Esteve* (s. XI). Castellfolliot té un dels castells emmurallats més interessants de la zona, ja que conté grafitis medievals. Dins d'una vall excavada pel riu Llobregós, la població era antigament un punt de confluència del camí ral i del camí de la sal, per on passaven els traginers que portaven aquest producte de vila en vila. Al poble, essencialment agrícola, de carrerons estrets i cases velles, destaca el bell edifici de l'antic monestir, conegut per *Santa Maria del Priorat*. Final de l'onzena i penúltima etapa del GR 171.

Montfalcó Murallat

Montfalcó Murallat està aturonat damunt la confluència del Sió i del seu afluent per l'esquerra, la riera de Vergós. Forma un recinte clos i murat i es tracta d'un excepcional exemple de vila closa que conserva en bon estat el mur perimetral al qual s'adossaren interiorment les cases. Una vila closa és un tipus de població típica de l'edat medieval. A Catalunya, el millor exemple de vila closa que ha romàs intacta, sense creixement modern, és el poble de Montfalcó Murallat. Està envoltat de muralles de grans dimensions,

de 8 a 9 metres d'altura i d'1 metre i mig a dos de gruix. La muralla només es pot apreciar des de fora, està formada per carreus rectangulars units amb morter alternats per altres carreus de mida gairebé quadrada. Al llarg dels anys s'hi ha realitzat diferents obertures per a adequar la fortificació a les noves necessitats de les cases que s'hi adossaren posteriorment. S'assenten directament sobre roca calcària. En tot el recorregut de la muralla existeix el pas de muralla situat a la part superior, amb una amplada d'1'70 m. Té una única entrada fortificada al costat sud, formada per una doble porta d'arcs adovellats situada en sentit perpendicular per reforçar la defensa. Un cop a l'interior hi ha la plaça central on podem trobar: un pou, que podia haver estat un pou de gel; un cup on es fermentava el vi, i dues cisternes que recollien l'aigua de pluja. És en la part central d'aquesta plaça on trobem la casa, on es creu que originàriament hi havia una torre quadrada que es va ampliar formant part de l'edifici que podem veure avui. L'antic castell presenta una planta allargada, que s'adapta al cim del turó. Els costats més llargs són el nord i el sud, lleugerament convergents cap a l'est, on es tanquen contra l'absis de l'església. Amb el pas dels segles, el castell va perdre la seva condició i albergà unes quantes cases. El conjunt s'organitza a

partir de la plaça central des d'on surten dos carrers. El carrer Rodó: aquest dona la volta a la muralla pels costats nord, oest i sud. En la part nord es conserva una porxada de gran interès arquitectònic. Resseguint el perímetre de la fortalesa, arribem a l'antic forn de pa comunal, el qual s'ha restaurat mantenint les lloses sobre les quals es pastava el pa. El recinte fa 94'50 metres de llargada per 48'8 d'amplada. S'adapta a la topografia del terreny i té majoritàriament una forma arrodonida. On s'aprecia més és a la part est on es troba l'església, l'absis de la qual aprofita part d'una torre circular de defensa.

Montfalcó Murallat va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (1949). A partir de 1050: Monte Falconi, Montfalcho, Monte Falchone de Uluga, Montefalcone d'Uluga, Monte Falcone, Monte Falconis, Monte Falcho, Monte Falchone, Muntfalco d'Uluya, Montfalcó d'Oluja, Montfalcó d'Oluges, Montfalcó del Duc, Montfalcó Murallat. La població té el seu origen al segle XI. És durant el regnat de Bernat I (1035-1049), comte de Berga. El comte Bernat I morí sense descendència i Montfalcó quedà integrat al Comtat de Cerdanya. Al 1079 n'era Senyor Ramon Miró. Al 1095 n'era Dalmau Bernat. A finals del segle XII trobem com a senyor del castell a Ramon de Cervera, que va fer testament a favor de la seva filla Marquesa, casada amb Guillem de la Guàrdia. Aquest, l'any 1234, deixà totes les seves possessions a Isabel de Torroja, neboda seva, casada amb Ramon Folc VIII de Cardona. A partir d'aquesta data i fins al segle XIX el lloc de Montfalcó va ser possessió de la família ducal dels Cardona. Montfalcó va ser escenari d'algunes conteses bèl·liques, com per exemple la Guerra Civil Catalana (1462-1472) que mantingueren el rei Joan II i la Generalitat de Catalunya.

A través d'un carrer des de la plaça, es troba l'església de Sant Pere, originalment era d'estil romànic. L'edifici ha estat reformat al llarg de la història. La transformació més important es realitzà entre els segles XVII i XVIII quan es construïren les capelles laterals i la torre del campanar. A l'interior s'instal·là un retaule barroc del qual avui només en queda una taula pintada. La construcció del retaule obligà a aixecar una paret de separació entre la nau i l'absis. Durant la primera fase de les obres de restauració de la muralla, que es van acabar l'any 1997, es va descobrir l'absis romànic. De l'església actual,

només la part de l'absis i la porta d'entrada (part oest) són de l'església original romànica. Les mides aproximades són: 7 m. d'amplada per 18 de llargada. Dalt d'un turó boscos, al sud-oest del poble, hi ha les ruïnes de l'església de Sant Jaume, del qual sols en resta part de l'absis i del mur sud. El Campanar té les següents mides: quadrat de 3 m. Alçada: 22,65 m. Una campana. Nom: MARIA, Diàmetre 50 cm. Inscripció: "Ora pro nobis Iesu". Artesà: "Pere Martí Pintos me fecit any 1725". Posada a Montfalcó l'any 1954.

Montfalcó és objecte d'una bella llegenda : Una vegada Montfalcó es veia assotat pels estralls de la guerra i la seva gent lluitava amb el coratge de què era capaç per defensar el seu poble. Els assaltants van haver de renunciar moltes vegades a prendre el cim de les muralles de Montfalcó. Cansats de perdre gent a cada intent de l'assalt, van decidir posar setge al poble, per tal de fer-los capitular de fam i set. Esperaven que aviat cauria la població, ja que no semblava que tinguessin massa provisions per aguantar. Per això, i després d'un temps decidiren plantejar la rendició als defensors de Montfalcó, i en un gest de burla van llençar a l'interior, per sobre les muralles, un missatge instant-los a rendir-se, que anava lligat amb una barra de pa! Creien que en veure el pa s'adonarien que no podien aguantar més, que mentre ells patien gana els de fora anaven sobrats de menjar. La seva sorpresa, però, fou molt gran quan van veure que des de dins rebutjaven la rendició tot tirant fora una altre missatge lligat amb un peix fresc! En veure el peix, van comprendre que no farien rendir-se de fam i set els de Montfalcó, van aixecar el setge. Segons la llegenda, posteriorment s'esbrinà que hi havia una mina que anava de les Oluges a Montfalcó, per la qual entraven els aliments.

Refugi de Caro - Santuari de Pinós

TRESCANT PEL SUD DE CATALUNYA

Refugi de Caro - Santuari de Pinós (GR 171)

*'Les muntanyes uneixen,
els homes divideixen'*

12ª Etapa Castellfollit de Riubregós – Santuari de Pinós (14,390 km)

La Serra de Pinós, centre geogràfic de Catalunya

00,000	CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS (482 mts.) ⇒ Aprofitarem per fer les últimes fotos del poble, amb les restes del castell de Sant Esteve i les Torres del Raval i del Ballester (s. XI). Sortim del poble per una pista paral·lela al riu Llobregós, que travessem de seguit per un pontet.
00,790	Carretera 1412a (469 mts.) ⇒ Travessem la carretera C-1412a (Calaf - Ponts). Al cap de poc, girem a l'esquerra i anem pujant per un camí en direcció a la Solana de Matons.
02,020	Solana de Matons (552 mts.) ⇒ El GR 171 va ascendint suaument per la Solana de Matons. Sota nostre podem veure el Camí de Castellfollit a Cal Tonic, i un xic més amunt, les restes del castell de Taus (612 m).

03,640	Torrent de Cal Tonic (547 mts.) ⇒ Seguim ascendint pel camí de la carena de la serra de Cellers, i tot seguit davallarem lleugerament per travessar el Torrent de Cal Tonic, o Rasa de la Teuleria.
04,350	Cal Tonic (593 mts.) ⇒ Arribem al mas de Cal Tonic, que ens queda a mà esquerra. Des del mas, girem a la dreta i continuem ascendint suaument per la serra de Cellers.
05,970	Hostal del Vent (655 mts.) ⇒ Passem per l'Hostal del Vent; a l'esquerra i sota nostre podem albirar el poble de Cellers (542 m), amb el seu castell. Seguim ascendint el camí carener cap a la Solana de Cal Tanyot (705 m).
07,840	Solana del Maçana (745 mts.) ⇒ A la nostra esquerra, a uns 500 metres avall, podem veure la comunitat de Sant Celdoni i Sant Ermenter de Cellers, esmentada per primer cop el 1038. Davant de nosaltres, ja tenim la serra de Pinós.
09,680	Mas de Grumau (726 mts.) ⇒ seguim pujant per la Solana del Maçana i davallarem al mas de Grumau, des d'on girem a l'esquerra pel Camí vell de Calaf a Ardèvol.
11,150	Corral del Cap de la Serra (804 mts) ⇒ Des d'aquest punt, girem sobtadament a la dreta en direcció al Santuari de Pinós.
12,370	Torre de Castellanes (877 mts.) ⇒ Passem a frec d'aquesta torre, que ens queda a mà esquerra, tot pujant.
13,250	Vèrtex Geodèsic (928 mts.) ⇒ Arribem al vèrtex geodèsic de la serra de Pinós, al mateix camí carener (928 m), punt culminant de la serra. Seguim el camí recte, ara davallant suaument en direcció al Santuari.
14,390	SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DE PINÓS (905 mts.) ⇒ Al cap d'un quilòmetre des del vèrtex, arribem per fi al Santuari de la Mare de Déu de Pinós, amb la Creu de Pedra en primer terme. El Santuari de Pinós està situat a 905 mts. d'altura sobre el nivell del mar i és el centre geogràfic de Catalunya. La seva capella data del segle XIII. Molt a prop del santuari hi ha una Rosa de Quatre Vents que indica els quatre punts cardinals, d'obligada visita. Les vistes panoràmiques són espectaculars. Final de la dotzena i última etapa del GR 171.
DADES	Distància: 14,390 km Desnivells acumulats: + 535 m / - 170 m Dificultat: *

Santuari de Pinós

12a etapa. Castellfollit de Riubregós – Santuari de Pinós (14,390 kms)

La Serra de Pinós, centre geogràfic de Catalunya

Emprenem, per fi, el tram final del GR 171 que ens conduirà a la Serra de Pinós. El Santuari de Pinós, punt final del GR 171, es troba situat dalt la carena de la serra del mateix nom, a més de nou-cents metres d'alçada, extraordinari mirador de les comarques de la Segarra, Solsonès, Bages, Anoia i el Pirineu al nord. És considerat el centre geogràfic de Catalunya i proporciona unes vistes magnífiques. Per allà, també hi passa el GR 7, amb el qual torna a confluïr a l'inici del recorregut. Seguint la carena, el camí arriba al cim de Pinós, on la panoràmica és encara millor i hi ha instal·lada una rosa dels vents que assenyalava les principals referències geogràfiques. En un dia clar es poden veure els Pirineus, el Collsacabra, el Montseny, Montserrat...

L'autocar ens deixarà a Castellfollit de Riubregós (482 m), comarca de l'Anoia; aprofitarem per fer les últimes fotos del

Castellfollit de Riubregós

poble, amb les restes del *castell de Sant Esteve* (s. XI). Castellfollit de Riubregós és un poble d'origen medieval nascut en terres de frontera, a redós d'un castell que encara avui s'alça majestuós i emblemàtic entre les seves pròpies ruïnes. Quatre torres més formaven el conjunt fortificat. Dues d'elles, la *Torre del Raval* i la *Torre del Ballester*, encara en peu i aquesta última restaurada recentment. Sortim del poble per una pista paral·lela al *riu Llobregós*, que travessem de seguit per un pontet, i creuem la carretera C-1412a (Calaf - Ponts). Al cap de poc, girem a l'esquerra i anem pujant per un camí en direcció a la *Solana de Matons*. Sota nostre podem veure el *Camí de Castellfollit a Cal Tonic*, i un xic més amunt, les restes del *castell de Taus* (612 m).

Seguim ascendint pel camí de la carena de la *serra de Cellers*, i travessem el *Torrent de Cal Tonic*, o *Rasa de la Teuleria* (547 m), i arribem tot seguit al *mas de Cal Tonic* (593 m), que ens queda a mà esquerra. Des del mas, girem a la dreta i continuem ascendint suaument per la serra de Cellers fins a l'*Hostal del Vent* (655 m); a l'esquerra i sota nostre podem albirar el poble de Cellers (542 m), amb el seu castell. Seguim ascendint el camí carener cap a la *Solana de Cal Tanyot* (705 m); trobem algunes masies abandonades, i algun bonic lloc de repòs amb esplanades. El camí ramader és en algun punt un xic perdut pel mig del bosc, molt dens de pinasses. A la nostra esquerra, a uns 500 metres avall, podem veure la comunitat de *Sant Celdoni i Sant Ermenter de Cellers*, esmentada per primer

Santuari de Pinós

cop el 1038. Davant de nosaltres, ja tenim la serra de Pinós; seguim pujant per la *Solana del Maçana* i davallem al *mas de Grumau* (726 m), des d'on girem a l'esquerra pel *Camí vell de Calaf a Ardèvol*. Arribem al *Corral del Cap de la Serra* (804 m), on girem sobtadament a la dreta en direcció al Santuari de Pinós. Passem a frec de la *Torre de Castellanes* (877 m) i arribem al vèrtex geodèsic de la serra de Pinós, al mateix camí carener (928 m), punt culminant de la serra. Seguim el camí recte, i al cap d'un quilòmetre arribem per fi al Santuari de la Mare de Déu de Pinós (905 m), amb la *Creu de Pedra* en primer terme, punt final de l'etapa i de la nostra llarga caminada pel sender GR 171.

El Santuari de Pinós està situat a 905 mts. d'altura sobre el nivell del mar i és el centre geogràfic de Catalunya. La seva capella data del segle XIII, fou construïda pels templers i d'aquí el seu gran valor arqueològic i cultural. Molt a prop del santuari hi ha

una Rosa de Quatre Vents que indica els quatre punts cardinals i des d'on podem albirar els Pirineus, el Collsacabra, el Montseny, Montserrat, etc, les vistes són espectaculars. Al costat del santuari es troba l'Ajuntament de Pinós i l'Hostal de Pinós (preciós restaurant de pedra i fusta medieval) en el qual podem menjar bo i barat.

Santuari de Pinós, centre geogràfic de Catalunya

La serra de Pinós (que culmina a 931 m) forma l'eix en direcció NE-SW. Aquesta serra és un anticlinal format en un dels darrers plegaments pirinencs, que constitueix un petit nus hidrogràfic entre les conques del Llobregat (rieres de Matamargó i de Vallmanya que unides formen la riera de Saló, ja al Bages, afluent del Cardener) i del Segre (afluents de capçalera de la riera de Llanera com els barrancs de Gangolell, de la Rovira, dels Molins, la rasa d'Ardèvol i altres torrents que aboquen les aigües directament al Llobregós, dins el terme de la Molsosa). El terme comprèn el poble de Pinós, cap de municipi, i les caseries d'Ardèvol, Matamargó, Vallmanya i Sant Just d'Ardèvol. Les comunicacions són molt escasses, només hi ha la carretera local de Torà a Ardèvol, que continua vers Pinós, des d'on enllaça amb la carretera de Calaf pels Quadrells i Castellfolit de Riubregós per Enfesta.

El municipi de Pinós limita a llevant amb els termes bagencs de Cardona i Sant Mateu de Bages, al sud amb el de Calonge de Segarra, pertanyent a l'Anoia, i a ponent amb Torà, de la Segarra. Dins el Solsonès entronca amb els municipis de Riner (N), la Molsosa (S) i Llobera (NW). A la vall del Cardener, entre els termes de Cardona i Navars, dins la comarca del Bages, hi ha un enclavament (i antiga quadra) del terme de Pinós, en gran part estès a l'esquerra del riu, anomenat de Malagarriga.

El poble de Pinós (44 h el 2005), als vessants meridionals de la serra de Pinós, és centrat per l'església parroquial de Sant Vicenç de Pinós; les cases estan disseminades i encara que moltes són deshabitades, no s'han abandonat les terres de conreu. La casa del comú es troba a la vora del santuari de Santa Maria de Pinós, centre de devoció comarcal que s'alça als vessants septentrionals de la mateixa serra, a 904 m d'altitud, dominant una magnífica panoràmica que arriba als Pirineus, a Collsacabra i al Montseny. L'església, sòlida construcció bastida en diverses etapes (la llinda de la portalada és del 1642), conservà fins a la destrucció del 1936 un magnífic altar barroc. Prop seu hi ha una gran construcció senyorial i l'hostal. Malgrat la tradició de mare de déu trobada, segons report de Josep Godayol, arxiver dels hospitalers (1808), el santuari fou edificat pels templers el 1312 i molt aviat passà als hospitalers. Surt esmentat en diversos testaments des del 1350, i al segle XVI la devoció popular havia pres una gran volada. Depèn de la parròquia de Pinós el petit barri de Cuiner, que formava part d'una antiga quadra dita de Matadeporros; hi ha una església que havia estat dedicada a sant Pere i sant Feliu i després a santa Llúcia.

El santuari de Pinós està situat a 940 mts d'altura sobre el nivell del mar i és el centre geogràfic de Catalunya. La seva capella data del segle XIII, fou construïda pels templers i d'aquí el seu gran valor arqueològic i cultural. Quan arribeu a aquest punt us veieu enmig d'una rosa de quatre vents que indiquen els quatre punts cardinals i des del mateix podeu albirar molt lluny tant Montserrat com els Pirineus, les vistes són espectaculars. Al costat del santuari es troba l'ajuntament de Pinós i l'Hostal de Pinós (preços restaurant de pedra i fusta medieval) en el qual podeu menjar bo i barat cada dia menys els dimarts.

Podeu accedir a Pinós tant si veniu des de Manresa com si aneu per Calaf (passats uns 6 kms) o des d'Ardèvol (entre Su i Torà). Si veniu des de Calaf, i un cop pres el desviament, la carretera és de tipus rural, sense limitació de carril i amb els esperats escampalls de fems o palla provinents de les masies, però té el gran encant de les vistes naturals i dels nombrosos revolts que enllacen fins dalt del santuari. Després d'arribar-hi i baixar fins a la cruïlla, podeu prendre direcció Manresa i seran moltíssims quilòmetres de revolts entre poblets abandonats i natura que s'està engolint el passat d'aquests mateixos pobles. És espectacular entrar dins d'un d'aquests pobles i veure com ets l'únic assistent a la plaça d'un poble on no viu ningú però que té la seva església, la seva cantina i les seves cases abandonades tot fantasmal, màgic. Especial atenció als molins vells del camí doncs les seves estructures i les seves pedres de molinatge estan en la seva gran majoria intactes, malgrat que abandonades. No hi ha cap trànsit (es pot veure algun cotxe de tant en tant, tant a diari com en cap de setmana) de manera que la conducció és relaxada i us permet fins i tot parar al mig de la calçada per fotografiar el que cregueu convenient, és tal la naturalesa que hi ha senyals de precaució de cérvols.

Refugi de Caro - Santuari de Pinós

Refugi de Caro - Santuari de Pinós

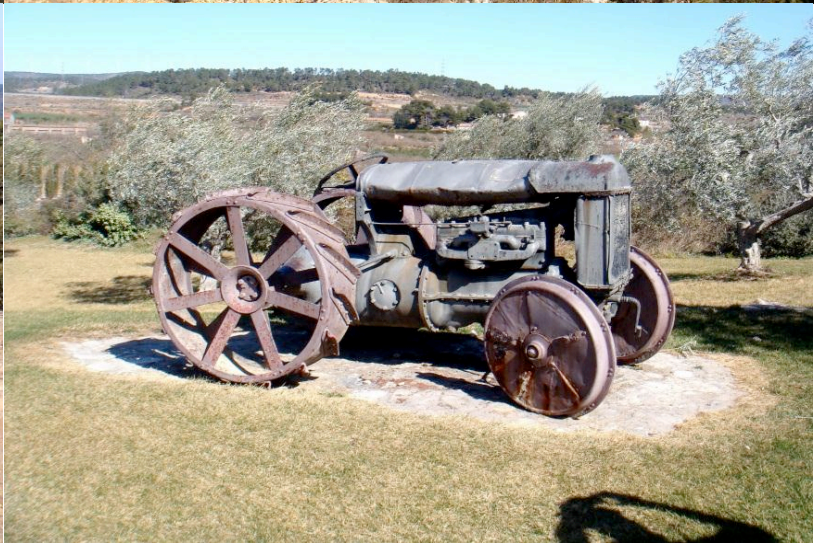
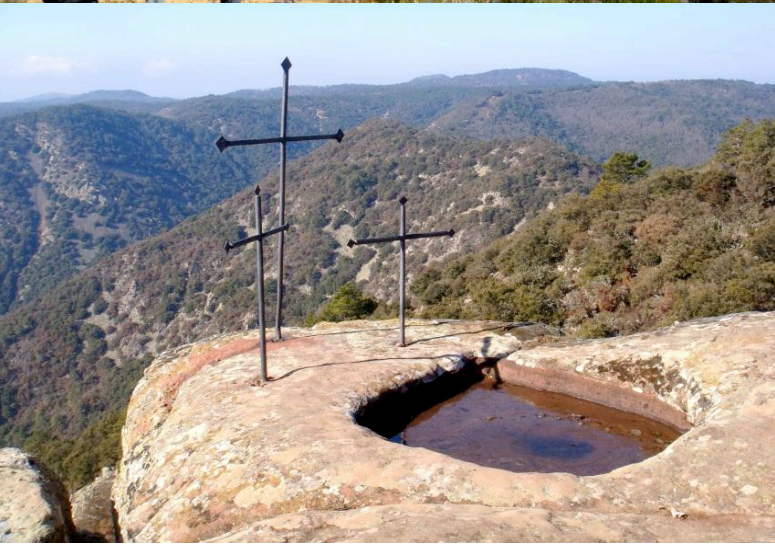
SENDER DE GRAN RECORREGUT

GR[®]
171

CATALUNYA

Vocalia de Senders

www.vocaliadesenders.blogspot.com

*'Les muntanyes uneixen,
els homes divideixen'*

Santuari de Pinós